

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-betűs betű sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.
Nyitászó ára 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.
KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, június 27.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelkek: Az új kabinet.
- A szocialisták gyűlése.
- Az Akadémia Gaál Jenő ellen.
- Zavargó munkások.
- Aradi tornászok Brassóban.
- A kabinet-alakítás.
- Ajánlat a tűzér-kaszárnya építésére.
- Szerbia és az új király.
- A főhercegi ebéden.
- Letartóztatott hercegi pár.
- József főherceg Aradon.
- Takács Zoltán anyja.
- Tárca: Mál. Írta: Kádár Gusztáv.
- Carnok: Az Élőt kertje. Írta: Domokos László.

Az új kabinet.

Arad, június 26

Az új kabinet a mai napon megalakult, ha ugyan megalakulásnak nevezhető az a megoldás, hogy Khuen-Héderváry három tárcát vállalt egyelőre: a miniszterelnöki mellett a belügy- és a király személye körüli miniszterit.

A kabinet a tulnyomó részben a régi kormány minisztereiből került ki. Khuen-Héderváry helyes taktikát követett azzal, hogy a régi emberekkel akarja elintéztetni a régi ügyeket. Alapos tájékozottságot igénylő emberek kellenek az új kabinetbe, mert olyan nagyfontosságú ügyek várnak megoldásra, hogy új emberek, akármilyen szaktekintélyek legyenek is azok, a függőben levő ügyeket nem vihetnék a megoldás elé olyan tem-

póban, a milyen szükséges a megakadt államgépezet újból való megindításához. Helyes tehát, hogy a régi miniszterek fogják kezökbe a gyepőt, megnyugtatóra mindazoknak, akik a függőben levő fontos ügyek sorsa miatt aggódtak.

Nem jelent tehát nagyobbstíliú változást az új miniszterium s mégis valami fájdalmas érzés az, mely a józanul gondolkodó embert az új kabinet névsorának áttekintésénél elfogja.

Két név hiányzik abból: *Széchenyi Gyula gróf és Fejérváry Géza báró.*

Az utóbbi név hiányát könnyezi meg minden szabadelvű ember. Fejérváry Géza báró nélkül magyar kabinetet elgondolni szinte lehetetlen volt. A távozó honvédelmi miniszter annyira erős egyéniség és annyira összefügg a magyar szabadelvűséggel, hogy nagyon érdemes foglalkozni vele. Két évtizeden keresztül viselte a honvédelmi tárcát Fejérváry báró, akivel ez a magas polc csaknem összenőtt. Nehéz elképzelni magyar kabinetet enélkül a friss, eredeti katonáember nélkül, melyből oly vidáman és talpraesetten jöttek ki a polémikus beszédek, mint mikor valaha virgonc vakmerőséggel megszerezte magának a csatatéren a Mária Terézia-rendet. Az a nagy vonzóerő, melyet gyakorolt végesvégig, egyéni tulajdonságaiból vette eredetét, abból a csalhatatlan érzetből: *ez valaki!*

Tetteiben és cselekvéseiben az elpusztíthatatlan életkedvből fakadó vidorság és

csaknem naiv nemtörődőség nyilvánult, mely csak az igazi katona sajátja. Hányszor állott a szóháiban, a közbeszólások forgatagában nyugodtan, mint ura gondolatainak, kifejezéseinek és mozdulatainak. Hányszor kényszerítette dühöngő ellenfeleit egy-egy szellemes ötlettel, egy szójárással nevetésre, kacagásra és hányszor tették le e miatt a fegyvert ugyanezek az ellenfelek. Néha aztán kiméretlen volt kifejezésekben és akkor a vita a kardcsapások erejévé vált, párbajjá, melyet ülés után nem formailag, hanem fizikailag vívtak végig.

Emellett olyan határozott magyar jellege volt, hogy az idegen, aki beszédét csak fordításban olvashatta, a magyar ember nemzeti sajátosságait az alakban, a fordulatokban, az érvekben és az egész koloritban felismerhette.

Honvédelmi minisztert fog még találni az ország, de Fejérváryt nem egy könnyen. O is azokhoz a jelentőségteljes emberekhez tartozott, akik becsületesen hittek a dualisztikus alkotmányban.

A nehéz válság sokkal többet nyelt el, mint egy kiváló és nehezen pótolható minisztert, a nemzeti minotaurusznak többet dobtak oda, mint báró Fejérváryt. Azt a szemrehányást tették neki, hogy csak urának a szolgálója. Bizonyára hű szolgálója volt királyának, de azok közül való, akik Moliere vigjátékaira emlékeztetnek, akik nem engedik bekötni a szájukat, akiknek van önálló véleményük, sőt ezt ki-

Máli.

Írta: Kádár Gusztáv.

A boulevardok szélein még alig rügyeztek a csenevész fácskák, az aszfaltra még csak enyhén süttött a tavaszi napsugár, benn, a divat-árus üzlet műhelyében pedig már javában készült az új évszak: a nyár.

Garmadában hevert a hosszú munkaasztalon a sokadékos, piros, sárga művirág: csipkék, madártollak feküdtek ott nagy halomban, csak itt ott vöröslött elő egy-egy pipacsosál a nagy tarkaságból. Az asztal mellett hosszú sorban görnyedeztek a masamód lányok. Egyik drótfarmát készített, a másik a nemezt hajlítgatta, harmadik a szalmát varrta össze kalapformára.

Kicsiny ujjak között függén húzták a hosszú cernaszálát. Sápadt, vézna leányok voltak mindannyian; kora reggel, mikor még jobbára alszik az egész város, utnak indultak már, hogy idejében beérjenek a belvárosi műhelybe. Itt aztán folyt a munka délig.

Az asztalfőnél szigorú tekintettel trónolt a mamzel Máli. Előtte a francia divatlap feküdt kiterítve, annak mintái után diszitette fel a kalapokat.

Csontos, magasszál leány volt a mamzel Máli. A harmadik esztendő már tuhaladta, de azért nagy gondal öltözködött. Itt-ott ráncosodott már az arcbőre, mi azonban alig volt észrevehető, mert puderral tömte be a barázdákat.

Csak délben szabadultak el egy félórásra a leányok. Egyikük felkapta a sörös üveget, mely a műhely sarkában állott, átszaladt vissza a túldeli kávéházba és csakhamar visszatért a meleg kávéval. Lassan, áhitattal itták a párolgó, sötétbarna folyadékot, mintha ki akarták volna élvezni mindenik cseppjét. Szemük csillogott, vézna testük kimelegedett tőle. Beszédesebbek lettek és csakhamar fölhangzott a műhelyben a sok férfinev: a Rudi... a Laci... a Béla...

Mindgyüküknek akadt mesélőnivalója. Mikor azonban belépett a mamzel Máli, vége szakadt a tereferének. Ismét munkájuk fölé hajoltak a leányok és dolgoztak napestig.

Az este, ez volt részükre legszebb szaka a napnak, melyet mindig türelmetlenül vártak. Végigsimították hajukat, benéztek a tükörbe, aztán gyorsan távoztak a műhelyből. Az egyik erre, a másik amarra a sarokra sietett, hol már várta őket a másik. Fölhangzott csakhamar a vidám nevetés, leányos csicszergés, végre eltűntek a leányok a bűnös főváros emberaradában.

Utolsónak maradt a mamzel Máli. Távozás előtt még behintette arcát puderral, igazgatta ruhája fodrait, látványt vetett arcára, a tükör előtt a kalapját illesztgette.

Közül egy fél óráig járkált fel s alá az üzlet előtt. Kutató, kémlelő tekintetét vetett jobbra-balra.

Az egyik masamódleány vidám kacajjal haladt el mellette kísérelővel.

— Nini, a mamzel Máli még mindig a szeretőjét várja, hahaha...

A vén leány észrevette, hogy öt kacagják, lehuzta a fátyolt és hazasietett.

Hazaérve leveleket irt, mint mindennap. Hogy mennyit irt már össze, azt maga sem tudta, csak azt, hogy vássza, azt egyre nem kapott. Irás közben derült az arca, balkeze öklét nekikopogtatta az asztalnak:

— Igen, ha ezt elolvassa, el fog jönni, igen, most végre el fog jönni...

Másnap a fizetés napja volt. A leányok még korábban jöttek és szorgalmasabban dolgoztak, mint egyébkor. A mamzel Máli ujjal közül tündérgyorsasággal tűntek elő a kész kalapok. Mindenikük azon igyekezett, hogy a „nagyása” lássa, mint megérdemlik fizetésüket. Háromszor is megszámolták az ezüstforintosokat és vidáman csörtették tenyerükben. Csak a mamzel Máli néztek irigy szemmel, ki komoly arccal számoltatta a papirosbankókat.

Estefelé egy falusi pesztonka kereste a mamzelt. Palotáról jött és mint minden hónap utolján, most is pontosan beállított. A mamzel a sarokba szolgáltatta és néhány bankjegyet olvasott le neki azokból, miket az imént kapott.

Alig néhány perc után egy kis fiu szaladt be az utca felől nyílt ajtón. Máli elvörösödött, mikor a fiut megpillantotta, zsebkendőjével eltakarta arcát és rávált a pesztonkára:

— Moga haszontalan, mit tett velem? Nem

mondják és képviselik. Elfelejtette volna már az országgyűlés, hogy hányszor engedte meg neki a király kiváló bizalma, hogy országának kivánságait teljesítse, hogy a nehéz félreértéseket kiegyenlítse? Nem emlékeznek senki cap-martini útjára, hogy megakadályozzon egy keserű harcot a korona és a parlament között?

Meg volt neki a népszerűsége nemcsak a népben és a pártjában, hanem az ellenzékben is. Csakhogy hajthatatlan volt a hadsereg közösségének védelmezésében és védeni akarta azokat az intézményeket, melyek ezt a közösséget szervileg biztosítják. Ezért ellenfele volt a régi nemzeti pártnak. Fejérváry báró tudott gyűlölni is és ezen csoport iránt érzett mély ellenszenvét sohasem tagadta el. Már az is fáradságba került, hogy a Széll-kabinethez való csatlakozásra bírják, mert a régi ellenségekkel való egyesülést elviselhetetlennek gondolta. Ekkor aztán láthatatlan, sötétben bujkáló ellenfelekkel kellett harcot folytatnia és itt nem segített a Terézia-lovagnak a bátorsága sem.

Érezte a szenvedélyes hajszáknak, a bujtogatásnak tüzkörét és megérezte, hogy meggyőződésének hangos, sőt tüntető bevallása immár kötelességévé lett. Ezért ment, bátran, mint egy katona.

A kabinetalakítás nehézségekkel megy. Így mondja ezt egy késői tudósítás. Vajjon nem az a nagy úr okozza-e a nehézségeket, melyet Fejérváry hagyott maga után?

A szocialisták győzelme.

(A németországi választások.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 26.

A múlt héten Németországban lefolyt választások meglepő eredményét, mely a szocialisták váratlan nagy győzelmének hírét vitte szét a művelt világba, a tegnapi pótválasztások még meglepőbbé tették.

Ez a nap ismét a szocialisták nagy győzelmét jelenti. Eddig 62 választási eredményt ismernek. Megválasztott: 14 szociáldemokrata,

15 nemzeti szabadelvű, 50 szabadelvű-néppárti, 6 konzervatív, 4 centumpárti, 5 birodalompart, a szabadelvű egyesülés 3 jelöltje, 1 néppárti, 1 reformpart, 1 velpárti és 1 vad. Ilyenformán tehát eddigelé hetvennyolc mandátummal van képviselve a szociáldemokrata-párt a német Reichstagban és ezzel ez a párt olyan hatalmas tényezővé növekedett Németországban, amilyenről maguk a szociáldemokraták sem álmodtak még a választások előtt.

A pótválasztások minden eredményét még nem is ismerjük. Valószínű, hogy még ennél is több kerületet hódított meg a tegnapi nap folyamán a szociáldemokrata-párt. Mindenesetre a német népnek az a törekvése nyilvánul meg ebben a választási kampagnében, hogy ideáljait megvalósítsa és egyszersmind méltó választ adott a „Junkertum” és a vámuzsorások kizsákmányoló rendszerére.

A szociáldemokrata-párt hihetetlen megerősödése a parlamentben a kormány szörnyű kétségbeesését vonta maga után. Mit csinálnak egy olyan törvényhozótestülettel, amelynek most már legnagyobb partja egy radikális ellenzéki, tömör testületet képez s amely nélkül törvényhozási munka alig képzelhető, legalább oly értelemben nem, mint amilyen eddig folyt a német parlamentben.

A beérkezett jelentések szerint eddig 179 választási eredmény ismeretes. — E szerint a szociáldemokraták nyertek 30 és veszítettek 7 mandátumot, a konzervatívek nyertek 11-et és veszítettek 13-at, a birodalmi pártiak nyertek 1-et és veszítettek 4-et, az antiszemita nyertek 2-öt, veszítettek 6-ot, a centrum nyert 3-at, veszített 7-et, a nemzeti liberálisok nyertek 16-ot és veszítettek 16-ot, a szabadelvű néppárt nyert 3-at, veszített 12-öt, a szabadelvű egyesület nyert 3-at veszített 7-et, a német néppárt nyert 3-at és veszített 2-öt, a lengyelek 2 mandátumot nyertek, a parasztok szövetsége és a mezőgazdák szövetsége nyert 8-at és veszített 4-et, a pártonkívüliek nyertek 3-at és veszítettek 4-et, az elzásziak 1-et veszítettek és 1-et nyertek, a velfek pedig 2-öt nyertek és 2-öt veszítettek.

Az Akadémia Gaál Jenő ellen.

(Harc a tudomány szabadságáért.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

A tudományos világot az Akadémiának a vélemény-szabadság ellen elkövetett merénylete foglalkoztatja, a melyet az Akadémia Gaál Jenő dr. műegyetemi tanár, az aradi kereskedelmi és iparkamara volt titkárával szemben követett el. Az eset, a melyet Matlekovits Sándor, a Magyar Tudományos Akadémia tagja hozott nyilvánosságra, a következő:

Gaál Jenő dr., az Akadémia megbízásából két munkát írt. Az egyiknek címe: *Gróf Széchenyi István nemzeti politikája*, a másiké: *Gróf Széchenyi István politikája és jövőnk*. Mindkét munka a közelmúltban látott napvilágot. Az első az Akadémia kiadásában, az utóbbi pedig egy *magánkiadó cég* kiadásában. Első pillantásra feltűnő, hogy a két szervesen összefüggő tudományos munka, mindkettő egységes tervnek a szüleménye, miért jelent meg két különböző kiadásban? A választ megadja maga a szerző tudományos munkája második részének előszavában. Eszerint az Akadémia előterjesztett tervete alapján megbízta a szerzőt a szóban forgó munka megírására. Ebben a tervzetben jelezve volt, hogy Széchenyi politikájának rendszeres előadása után Széchenyi rendszerének beható méltatása lesz előadandó. Mikor Gaál Jenő Széchenyi grófrendszerét méltatja, vizsgálódásai és Széchenyi irataiból, beszédeiből és naplójából közölt idézetekből vett bizonyítékok arra a következtetésre juttatják, hogy Széchenyi rendszerének tudományos méltéke: az *evolúció elmélete*. Ez a tan volt rendszerének alapja, melyen okoskodásait és egész politikáját felépítette. Bizonyítja ezt — a szerző szerint — az, hogy az evolúcionista (fejlesztési) elméletnek nemcsak sejtelve, hanem tudata is él benne, mint korának legtöbb írójában és politikusában. Ezt Gaál Széchenyi munkáival igazolja.

Ez a tan nem tetszett az Akadémiának és ez a második munkában hirdetett tudományos meggyőződés az, amely miatt az Akadémia elutasította magától a műnek kiadását. Hogy is ne — mondja az Akadémia — micsoda vak-

megmondtam, hogy csak a lakásomba hozza el a Janit.

— De kérem, kedves kisasszony, én mondtam a gyerekeknek, hogy künn maradjon, nem tehetek róla, hogy bejött.

Ezalatt a lányok már körülvették a kis fiut. Mindegyik ölébe akarta venni, egyik cukrot dugott a szájába, másik a nevére kérdezősködött.

— Az asszonyság fia — vetette gyorsan oda a leányoknak Máli, elhozta magával Pestre.

De a kis fiu nagyon rugdalózott a lányok ölében és a mamzelhez futott. Meghuzta kötélyét és hangosan kiabálta:

— Mama, mama!

Máli szörnyű zavarba került. Piroslott, kéült egyszeriben. Végre fölkapta a kis gyereket és fülébe sugta:

— Hallgass Jani, majd beszélhetsz odahaza.

A kis fiu azonban meg nem szűnt orditozni. Az egyik csitri kalapos leány, ki alig volt tizenkét esztendő és napközben fehér dobozokkal szaladgált, hizelegni akart a mamzelnek:

— Ej, be szép fia van, mamzel Máli.

A többi leányok kacagni kezdtek, Máli pedig magához szoritotta a kis fiu fejét és sirva fakadt.

A leányok, kik körülötte álltak, megrezzenetek, el akarták venni tenyerét az arcától, de ő nem engedte.

— Hagyjatok, hagyjatok, oh, mily szerencsétlen vagyok!

A lányok vigasztalták, hogy ne sirjon, de ő egyre hajtogatta:

— Könnyű nektek, leányok. Nézzétek, ennek a szegény fiúnak eltűnt az apja, pedig egyszer úgy szeretett engem, megígérte, hogy el fog még jönni.

— Ne busuljon mamzel Máli, — csitították a leányok. — Majd meglássa, el fog jönni, igen, mamzel Máli, el fog még jönni...

Jól esett ez a beszéd a vén leánynak. Megtörülte szemét és hazament a fiával.

Következő este ismét elindult kémlő útjára, mint egyébkor. Még élesebben tekintgetett jobbra, balra, a férfiaknak erősen a szemeközé nézett. Néhány lépésnyire egy magas, cilindres úr közeledett feléje, vastag, ezüstfejlű botot szorongatott kezében, méltóságteljes lassúsággal lépdégett.

A mamzel Máli nézte őt és fordítgatta feléje az arcát, amint a férfi közelébe ért.

Odaszaladt a férfihoz és megragadta karját erősen.

— Róbert, édes Róbert, csak hogy megjöttél. Szinte sirás volt a hangja. A férfi csodálkozva bámult rá, ő meg folytatta:

— Jaj, beh örülök, oly epedve vártalak téged...

Azzal belecsimpaszkodott a férfi karjába, de az haragosan rászólt:

— Mit akar tőlem, én nem ismerem.

— Nem ismeresz engem? De Róbert, hiszen én vagyok az, a te Amáliád.

A férfi nem felelt — elrohant.

— Róbert, Róbert...

A járókelők azt hitték, hogy eszelős. Egy vidám suszterinas, ki egy pár cipőt hímált a karján, nevetve mutatott rá:

— Nézzétek a vén satrafát, a férfiak nyakába akarja varrni magát.

Ettől föleszmélt Máli és hazasietett. Ott lehajtotta fejét az asztalra és sirt keservesen.

Másnap üresen maradt a mamzel Máli helye. Beizente, hogy beteg. A leányok örültek a hírnek, lecsapták a kalapokat, énekeltek, ugráltak.

Este azonban nem mentek a sarokra a leányok, hanem szép sorjában elindultak a mamzel Máli lakására. Kis, keskeny szobában lakott mamzel Máli.

Mikor beléptek hozzá, szinte visszarettenetek. A mamzel az ágyban feküdt, hosszukás, sárga arcáról hámolt le a bőr, olajos fekete haja sugár alakban terült szét a vánkoston. Ingtét összehuzta mellénél, mikor beléptek a leányok.

— Köszönöm, hogy eljöttetek. Olyan beteg vagyok. Tegnap este találkoztam azzal az emberrel, a kit úgy szerettem, kit oly régóta vártam, de a nyomorult rám sem ismert. Mondom nektek leányok, munka után ne ödöngjétek az utcákon, ne higyjétek egy szavát sem a férfiaknak, engem is megcsaltak. De meglássátok, elérkezik majd a számadás napja, térdem esve fog bocsánatot kérni tőlem az a nyomorult...

Máli felült az ágyban, megrázta ökiét és siráshoz fogott ismét.

A leányok tovább vigasztalták.

— Ne sirjon mamzel Máli, nem érdemli meg az az ember. El fog az még jönni, meglássa mamzel Máli, el fog még jönni...

merőség azt állítani Széchenyiről, hogy ugyanazt az elméletet vallja, mint Darwin és Spencer, hogy Széchenyi az evolucionizmusnak, azaz annak az elméletnek híve volt, amely mindent a természetes fejlődés okából magyaráz meg.

Amint a *M. Sz.* írja a munkát, mely az Akadémia II. osztályának megbízásából készült, Concha Győző egyetemi tanár bírálta meg. Az osztálynak vezető-ítkára pedig, mely a bírálatot elfogadta és a munka kiadását megtagadta, Pauer Imre. Mind a kettőben a klerikális irány képviselőit látja az említett lap, s ugyanannak a szellemnek előharcosait, a mely a nagyváradi jogakadémián Somló Bódog tanár munkáit kiátkozta.

Zavargó munkások.

(Munkásnyomor Csongrádmegyében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Többször írtunk már csongrádmegyei munkásnyomorról, mely a kétkézi munkások közt terjed veszedelmes módon. Ez a nyomoruság megszűnt némileg azzal, hogy néhány héttel ezelőtt a szegedi államépítészeti hivatal és a csongrádmegyei alispán valamennyi munkát adtak a népnek, de ugylátszik, ez nem lehet állandó.

Soronkívül akarták kiépíteni a Szeged-csongrádi törvényhatósági utnak Csongrád-csanyi szakaszát. Pár hét múlva azonban közbejött az emlékezetes munkászavargás, amely aztán ismét az előbbi szomorú állapotot: a nagy munkanélküliséget idézte elő.

Csongrád, Mindszent, Szegvár, Sövényháza és a szomszédos kisközségek ismét megteltek ödöngő alakokkal, akik egyre járták a hatóságokat és megdöbbentő kétségbeeséssel arcukon munkát követeltek. A kenyér nélkül álló emberek tegnap ismét sajnálatra méltó és megdöbbentően tetten vetemedtek szegedi bérlők földjén.

Lichtenberg és Vajda szegedi nagybérlők a Mindszent mellett lévő Anyás pusztán nagyobb kiterjedésű földet bérelnek a Pallavicini uradalomtól. Princz József gazdatiszt a napokban mintegy 40 mezel munkást fogadott föl Mindszentről a szénakaszáláshoz 80 krajcár nap-szám mellett. Tegnap meg is kezdték a munkát, de nem sokáig folytathatták, mert egyszerre ott termelt mintegy 500 főből álló munkáscsoport és kényszerítette őket a kaszálás abbahagyására. Azok engedve az erőszaknak, nyomban el is hagyták a pusztát. Princz erre a közeli Szegvárról hozatott munkásokat, de azokkal sem boldogult, mert a zajongó munkáscsoport hasonlóképpen cselekedett. A mellett pedig valósággal zendülési jelleget öltött a munkások mozgalma.

Fenyegetőzni kezdtek, majd panaszkodtak, hogy itt az aratás ideje és még sincs aratási szerződésük. Többen pedig így kiáltottak:

— Annyit mondunk, hogy ha le is kaszálják a termést, de nem hordják be a földről, mert felégetjük idekint!

Princz értesítette erről a dorosmai, majd a mindszei főszozolgabírói hivatalt és Tary István főszozolgabíró intézkedett, hogy Mindszentről és Kistelekről csendőrcs vonuljanak ki a pusztára. Alkonyat tájon érkeztek meg a fegyveres emberek és többszöri erőteljes fölszólítás után szétkergették a lázongó csoportot.

A csendőrség készenlétben van, hogy az esetleges zendülésnek elejét vegye.

Szerbia és az új király.

(Sándor holttestét exhumálják. — Vilmos császár üdvözlése. — Lazarovics lovag. — A gyilkos miniszter.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26

Péter király úgy látszik ért ahhoz, hogy a hangulatot kedvezővé tegye maga iránt. Erről tesz bizonyosságot mai ténye is. Azon óhajának adott kifejezést, hogy a meggyilkolt Sándor király holttestét exhumálják és családi sírboltjába helyezték el. Az ezzel járó kiadásokat a sajátjából fedezi a király. A lakosság között ez az óhaj igen kedvező benyomást keltett.

Az új király ma Vilmos német császártól is kapott üdvözlő sürgönyt, aminőt a mi királyunk és a cár küldött neki.

Konstantinápolyból jelenti egy sürgöny: Gruics szerb követ e napokban elutazik. Hír szerint Törökországnak az új szerb kormánnyal szemben tanúsított magatartása nem fog sokáig tartani. A porta néhány kormány példáját utánolta a dinasztia változással szemben elfoglalt állásával a monarchikus elvre való tekintetből és az eseményeknek a sajtó által való utólagos szigorú elítélését kivételesen azért engedte meg, hogy nyíltan szembeszálljon a nép között a királygyilkosságról elterjedt híresztelések káros befolyásával, valamint azon elterjedt néphittel, hogy az ilyen erőszakos trónváltás mindenhol elismerésre talál.

A belgrádi király-dráma hírének nyomában gyors szárnyakon kél a legenda. Még alig mosták föl a vért a konak parkettjén, már egész sereg csodásnál-csodásabb regény szövődik a kiomlott vér körül. A világ komoly arccal vitatja és hiszi, hogy Milánnak egy törvénytelen csemetéje joga pretendálhatna a trón iránt. S ennek a törvénytelen csemetének a főbuknása után Bécs, Berlin és Páris bizonyos körökben szintén egyre-másra főbuknak a sok szegyenkező hajadon, hogy Milán király csókjára hivatkozva, egy gagyogó apró emberkét mutogasson a világnak, imígyen szólván:

— Ezt illeti meg Szerbia trónja!

Messze túl a tengerről került ide a *World* június 18-iki száma. A belgrádi tragédiáról szól az első oldal legfeltűnőbb cikke. A cikk élén pedig egy arckép: *Chevalier Michael von Lazarovitch*.

Lazarovics! . . . Emlékezünk még erre a névre. Négy-öt esztendővel ezelőtt a hazai lapok törvényszéki rovatában emlegették sűrűn. Egész regény rejlik a név mögött: eltékozolt százerek, orfeum-divák és hamis váltó bonyolódott históriája. Aztán elhallgatott a mende-monda róla; elkoptatta a sok szenzációs fordulat. Végre elfeledték. Most, a királydráma kapcsán, merül fel ismét a kalandos lovag, még pedig, mint — az Obrenovics dinasztia rokona. Persze, kapott a nevezetes férfian a new-yorki sajtó. Interviewolták, ismertették, kombinációkba foglalták; talán még Barnum is tárgyalásokba bocsátkozott vele.

— Három hét múlva visszamegyek Európába — jelentette ki az interviewernek Lazarovics — s egyenesen Szerbiába megyek. Én, aki ismerem a szerb népet, előre látom az események fejlődését. Karagyorgyevics lesz a király. Az pedig szintén rokonom s a családom nagy barátságban élt vele.

— S mi lesz a terve Szerbiában, lovag ur?

— Hadügyminiszter leszek . . .

Masin ezredesről nem kevésbé érdekes hír került most napvilágra.

Masin ezredes volt az, aki saját kezével megölte sógornőjét; Draga királynét és azután nyugodtan, nemzeti hősgyanánt helyet foglalt a miniszteri kabinetben, miut középítésügyi

miniszter. Valaki a gyilkosságot követő napon kezét fogott Masin ezredessel és csodálkozásának adott kifejezést, hogy ilyen puha, finom kézzel hogyan lehetett olyan véres tettet elkövetni. Masin fölnyelve válaszolt:

— Nem kéz kell oda, barátom, hanem szív.

Mások is szóba hozták a szerb politikai körökben, hogy megfoghatatlan a vérnek ez az elfajulása. Mire a szerb politikusok így feleltek:

— Hja, kérem, Masin ezredes nagy karakter!

Igy itélik meg Szerbiában a gyilkosokat. Mindezt azonban felülmulja az, hogy Masin ezredes még most is miniszter és I. Péter „isten kegyelméből” és a gyilkosok akaratából Szerbia királya, mikor az Avakumovics-kormány beadta a lemondását, meghagyta az egész kabinettet, úgy amint volt a hivatalában és nem kötötte ki, hogy legalább Masint, aki egyike a főcinkosoknak s akinek kezéhez vér tapad, ne maradhosson benne a kabinetben. Persze I. Péter király nem nélkülözhet olyan férfiat, aki akkor a „karakter”-t képvisel a kormányban és akinek a szíve erősebb, mint a keze.

Ez egyszersmind felelet a hatalmaknak is, a melyek a gyilkosok megbüntetését követelték. Igaz, hogy elég súlyos büntetés az: Szerbiában miniszternek lenni, hanem a hatalmak ezt a büntetést mégis talán másképpen képzeleték el.

Letartóztatott hercegi pár.

(Világjáró anarkisták.)

Arad, június 26.

A Franciaországból kiutasított Nakasidze orosz hercegnek és feleségének Thonon-les-Bainsben való letartóztatásáról már adtunk hírt. Ennek a kétségtelenül igen érdekes hercegi pártak a múltja nagyon mozgalmas és változatos volt.

Ez év január havában tartóztatták le Genfben. A svájci szövetségtanács akkor behatóan foglalkozott a georgiai származású herceg ügyével. Sokáig tanácskoztak azon, hogy a különböző kihágások miatt husz napi elzárásra ítélte herceget hová szállítsák, mert Oroszországból, Ausztria-Magyarországból, Németországból, valamint Franciaország, Olaszország és Spanyolország területéről már ki volt tiltva. Végül azt határozták el, hogy ideiglenesen megengedik, hogy a genfi-tó közelében lévő egyik kisvárosban tartózkodhassék.

Nakasidze herceg már igen fiatal korában a nihilista propagandához csatlakozott Oroszországban. Gyakran ült e miatt a börtönben is és többször sikerült neki a börtönből megszökni.

Legnagyobb vád érte 1885-ben, amikor törvény elé állították, mert merényletet készített elő a cár életé ellen. A pétervári törvényszék akkor kétél általi halálra ítélte a herceget. Büntetését a cár kegyelemből élethosszig tartó várfogságra változtatta. A pétervári várfogságba zárták el, ahol két esztendeig raboskodott. De sikerült neki a várból megszökni és Franciaországba menekülni. Párisban a Quartier Latin-ban lakott, ahol robbantó szerek előállításával foglalkozott. A francia rendőrség nesztét vette a dolognak; házkutatást tartott nála, mely alkalommal bombákat találtak műhelyében. Emiatt három évi fogságra ítéltek s amikor fogságát kitöltötte, kiutasították Franciaország területéről.

Csakhamar Svájcba utazott, a hol sok baja akadt a hatóságokkal. Sok ideig elmebajosnak tartották és internálták is egy elmegyógyintézetbe, a honnan megszökött.

Londonban ismerettségét kötött Rudolfheim

bárónóval, a ki utitársa volt, a mikor egyik országból a másikba vándorolt; olveit követte, terveinek végrehajtásában segítő társnak ajánkozott. Később a herceg a szintén kalandos asszonyt nőül vette. A hercegi pár a házasságkötés után Brüsszelbe utazott. A hercegnő csakhamar polgári pört indított ragynéje, *Wellington* angol hercegnő ellen. Belgiumból kitusítottván, a kalandos pár Spanyolországba tette át a működési körét, de ott is az a sors érte utol őket, hogy kiutasítási rendeletet adtak ki ellenük. — Olaszországban, ahová elmenekültek, a herceg súlyosan megbetegedett. Felesége ott nyelvtanítással kereste meg a maga és férje számára a kenyeret.

Ilyen mozgalmas élete volt eddig a georgiai anarkista hercegnek. Most, hogy Thonales-Baineben letartóztatták őket, a francia hatóság nagy zavarban van, hogy melyik határra szállítsa a kalandos párt. Mert az összes határok el vannak zárva tőlük. Franciáországban pedig semmi szín alatt nem akarják megtűrni az anarkista herceget és feleségét.

TANÜGY.

(—) Az aradi felsőkereskedelmi iskola érettségi vizsgát tett tanulóinak névsorából, az egyszerűen érettek közül tévedésből kimaradt *Hambek* Lajos neve.

A kabinet-alakítás.

(Egység a szabadelvű pártban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 26.

A politika mai napjának szenzációját az a távirat hozta meg, amely hírül adja, hogy a bánnak a mai napon felmerült újabb akadályok dacára sikerült kabinetjét megalakítani s ez vasárnap már le is teszi az esküt a felség kezébe. Ugyanez a tudósítás azt a feltűnést keltő hírt hozza, hogy a designált miniszterelnöknek a kabinetalakításnál körülbelül nehezebb munka is sikerült: a szabadelvű párt különböző árnyalatainak tömörítése. Az új kormány konszolidációjának utjából eszerint elgördült volna a legerősebb akadály.

A mai eseményeket az alábbi távirati értesülések mondják el:

A kabinet-alakítás nehézségei.

A Khuen-Héderváry kabinetet teljesen megalakultnak még ma sem lehet nevezni.

A mai délelőtti folyamán a helyzet nem változott; mindenfelől megerősítik azt a hírt, hogy Fejérváry visszavonulása folytán lehetséges volt a régi kabinetet nagyjában megtartani és hogy csak a király személye körüli miniszter helyébe jön *Festetich* Tasziló gróf és Fejérváry helyébe *Kolossváry* Dezső.

Ebben az alakulásban tagadhatatlanul van valami logika. A régi kabinetből csak azok maradnak ki, akiknek a katonai javaslatok előterjesztésében részük volt: *Szell*, Fejérváry és *Széchenyi*.

Érdekes jelenség az is, hogy az összes új alakok a parlamenten kívül álló emberek. Az egyik bécsi generális, a másik a közélettől távol állott arisztokrata, a harmadik horvát bán és még az a férfi is (*Fejérváry* Imre báró), kit hír szerint a honvédelmi államtitkári székbe akarnak ültetni, főispán.

Az új kabinet listája tehát az ügy délelőtti állása szerint ez volna:

Elnök és belügy: gróf *Khuen-Héderváry*.
Pénzügy: *Lukács* László.
Kereskedelem: *Láng* Lajos.
Földmívelés: *Darányi* Ignác.
Közoktatás: *Wlassics* Gyula.
Igazságügy: *Plósz* Sándor.
Honvédelmi: *Kolossváry* Dezső.
Személy körül: *Festetich* Tasziló.
Horvát: *Cseh* Ervin.

Délben már a kombinációk teljesülése megakadni látszott a *Lukács* László személyén, aki vonakodott a pénzügyminiszteri tárcát elfogadni. Valahogy *Szell* Kálmán intervenciójára mégis sikerült ígéretet venni tőle, hogy a tárcát elfogadja.

Megbízható értesülésünk szerint Fejérváry *Gromon* Dezső honvédelmi államtitkárt, a volt miniszternek régi hűséges munkatársát ajánlotta utódjául. *Gromon* teljesen be volt avatva az összes véderő ügyekbe és alaposan ismervén a tárcá ügkörét, igen alkalmas egyéniség iett volna a honvédelmi miniszterségre. De úgy látszik, hogy mégis a már említett *Kolossváry* honvéddandárparancsnok lenne utódja Fejérvárynak, akinek fiát: *Fejérváry* Imrét, a baranyai főispánt, honvédelmi, esetleg belügyi államtitkárnak jelölik.

Az este folyamán újabb nehézségek gördültek a bán kabinet-alakítása elé. — Horvát-miniszternek ugyanis *Cseh* Ervin helyett *Tomasichot* kellett megfognia, *Festetich* Tasziló gróf egyáltalában nem hajlandó a király személye körüli tárcát elfogadni. — Ilyenformán *Khuen-Héderváry* gróf három tárcá képviselője lesz: miniszterelnök, belügyminiszter és a király személye körüli miniszter.

Arra, hogy a miniszterelnök még két rezort-tárcát töltött be, *Tisza* Kálmán kormánya alatt volt eset. O ugyanis egy ízben miniszterelnök, belügyminiszter és pénzügyminiszter volt.

Késő éjjel telefonálja budapesti tudósítónk: A bánnak körülbelül sikerült a kabinet-alakítás, sőt — állítólag — sikerült ennél több is: a szabadelvű párt tömörítése. A bán mai tárgyalásainak eredménye az, hogy a szabadelvű-párt csoportjai holnap konferenciát fognak tartani, s ezeken azt a határozatot fogják hozni, hogy mint külön csoportok megszűnnek, felszólának és a közös nagypártot alakítják meg.

Kolossváry tábornok a honvédelmi miniszteri tárcát a Felsője direkt kifejezett szigorú kívánságára fogadta el.

Khuen-Héderváry utóda a horvát bán-ságban *Pejacsevich* gróf lesz.

Az új honvédelmi miniszter.

Kolossváry *Kolossváry* Dezső vezérőrnagy, az honvédelmi miniszter, május óta egy magyar királyi honvéddandár parancsnoka, azelőtt a királynak volt szárnysegéde, majd ezredes a vezérkarban s az operatív vezérkari munkálatok osztályának főnöke volt s ebben a minőségben rendkívüli kedveltséget szerzett nagy katonai képességeivel.

Katonai körökben már régebben gondoltak rá, mint esetleges honvédelmi miniszterre s már néhány hónappal ezelőtt áthelyezték a honvédséghez, ahol előbb ezredparancsnok, majd dandárparancsnok lett s vezérőrnagygyá léptették elő.

Fejérváry lemondása.

Khuen-Héderváry gróf ma a kora reggeli órákban meglátogatta Fejérváry Géza bárót és igyekezett őt amaz elhatározásának, hogy a politikai élettől visszavonul, megmástitására rábírni. Fejérváry kijelentette, hogy bár *Khuen* gróf ezen lépése nagy benyomást tett reá, valamint a szabadelvű pártban iránta megnyilatkozott rokonszenv is mélyen meghatotta, de elhatározása megmástithatatlan és a politikai küzdeletről véglegesen vissza kíván vonulni.

Fejérváry lemondásáról a félhivatalos Bud. Tud. mai száma temesvári sürgöny-tudósítás alapján a következőket közli:

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter végleges visszalépésének híre itt általános megdöbbenést keltett, amit még inkább fokozott az a híresztelés, hogy báró Fejérváry képviselői mandátumáról is lemondani szándékozik. A hírek valóra válása esetén a temesvári választók, akiknek körében báró Fejérváry osztatlan, mély tiszteletnek örvend, egyhangulag újból megválasztanák a város országgyűlési képviselőjévé.

Az új kabinet bemutatkozása.

Khuen-Héderváry gróf ma éjjel az orient-expresszsel Bécsbe utazott. A király holnap délelőtt fogadja a designált miniszterelnökök magánkihallgatáson, ekkor fog előterjesztést tenni a bán a miniszteri tárcák betöltéséről.

A kabinet új tagjai vasárnap délben fogják letenni az esküt a király kezébe. Hétfőn este a szabadelvű párt külön konferenciát tart, ez alkalommal fog az új kabinet bemutatkozni a pártnak.

A miniszterelnök az országgyűlés mindkét házában kedden fogja programbeszédét elmondani.

Félhivatalosan a bán bécsi utjáról a következőket jelentik:

Félhivatalosan jelentik, a bán ma reggel 8—9 között több előkelő politikusnál tett látogatást, aztán 9 órakor áthajtatott a honvédelmi miniszteriumba, ahol Fejérváryt igyekezett kapacitálni, hogy vonja vissza lemondását. Fejérváry ezuttal is kijelentette, hogy lemondásához ragaszkodik és a politikai élettől teljesen visszavonul.

A bán este Bécsbe utazik az általa kiválasztott miniszterek listáját a felségével közölni, úgy, hogy a holnapi nap folyamán az esküt a felségé kezébe letehetik.

Osztrák ijedelem.

A bécsi lapok valósággal konsternálva vannak a magyar politikai helyzet alakulása miatt. Valamennyien tutesz egy bécsi politikai tudósító, az *Information*, mely a következőket írja:

Június 24 a szerencsétlenségnek elsőrangú napja a monarchiára nézve. Az 1859. év június 24 én *Solferinonál* legyőzte hadseregünket az egyesült franko-szardiniai hadsereg és e napon kezdődött a monarchia hanyatlása. Az 1903. év június 24-én pedig megtörtént a birodalom (!) kapitulációja a magyar obstrukciónizmus, vagyis a rosszul leplezett forradalom előtt.

Azután pedig így folytatja:

Es ha legalább megvásároltuk volna a békét ezen a drága áron! De még ezt se! Összességben a véderőjavaslatok tárgyalásakor jönnek majd a „nemzeti” követelések és ezeket meg fogják adni, mert elvesztették az erkölcsi és materiális erőt arra, hogy megtagadassák azokat. A végleges véderőtörvény tárgyalásakor a magyar éket bele fogják verni a hadseregbe és ha ezt ketté osztják, mi marad még egyéb, mint a közös

uralkodó, miután a gazdasági különválás is lassan, de biztosan közeleg.

Forrongás a függetlenségi pártban.

A függetlenségi pártban ma sem szűnt meg a forrongás a Héderváry gróffal kötött egyesség miatt. Különösen a tegnapi ülésen történtek okoztak nagy elégtelenséget a Kossuth-párt harciasabb elemeiben. Miután úgy az Ugron-pártiak, mint némely ellenzéki lap azt hangoztatja, hogy a nemzeti vívmányok most végleg, vagy legalább is hosszú időre el vannak ejtve, maguk is kénytelenek most elismerni és ez a tudat mély elkeseredettséget szült.

Ennek dacára is bizonyos, hogy az időhöz kötött javaslatokat rövidesen le fogja tárgyalni a Ház. A miniszterelnöki jelentés most lekerül a napirendről és a Héderváry-kabinetnek kedden történő bemutatkozása után mindjárt az indemnitás tárgyalását folytatják. Valószínű, hogy ezt már a jövő szerdán, legkésőbb csütörtökön elintézik és csupán Kossuth Ferenc, Holló Lajos és Lengyel Zoltán, akik határozati javaslatot nyújtottak be és joguk van újból szólani, továbbá az Ugron-pártnak és a néppártnak egy-egy tagja fognak felszólalni.

Azután az *ujoncjavaslat* és a költségvetés következik.

Változások az osztrák kabinetben.

Tegnapi hírünkkel szemben a Neue Freie Presse és a Wiener Extrablatt demetálja Pitreich távozását.

Pitreich ez utóbbi lap munkatársa előtt kijelentette, hogy a *lemondási hír nem felel meg a valóságnak.*

— Be fogja látni — így szolt a miniszter az újságíróhoz — hogy jelenleg többet nem mondhatok. Amit azonban tenni fogok, az egyelőre nem való a nyilvánosság elé.

Ellenben osztrák politikai és parlamenti körökben az a hír van elterjedve, hogy *Weltersheim* gróf, az osztrák landwehr-miniszter megválna állásától. Egy másik verzió szerint a miniszter *már be is adta lemondását.* Weltersheim távozása az ujoncjavaslatok sorsával van összefüggésben.

Tüntetés a függetlenségi pártkör előtt.

A függetlenségi párt ma bocsátotta ki előre jelzett *proklamációját* a néphez. Tudomására hozzák a polgárságnak, hogy a bánnal megkötötték az egyezséget, de azt is kijelentik, hogy a nemzeti elveket, melyekért küzdenek, föl nem adták.

A proklamáció kibocsátásának alkalmából tüntetést rendeztek a fővárosban a függetlenségi párt mellett. *Kardhordó* Árpád volt a főrendező, a háromszáz főnyi tömeget pedig *Merei Péter* fővárosi törvényhatósági-bizottsági tag vezette a függetlenségi pártkör elé.

A tüntetők az Erzsébet-köruton a *Kossuth-nótát* kezdték énekelni, ekkor azonban kitűnt, hogy a menetben szocialisták is vannak, mert a Kossuth-nóta hangjaiba belecsendült a *Marsaillesse* erős melódiája. Ebből verekedés lett, mely avval végződött, hogy a *szocialistákat kikergették a menettől* az Andrássy-utra.

A pártkör elé érve, *Kossuth* Ferenc az erkélyről beszédet mondott, rágalomnak jelentvén ki az állítást, hogy a párt kapitulált, ellenkezőleg mindent, amit akart, kivivott. *Endrey Gyula* és *Lengyel Zoltán* beszéde után a tüntetők ismét a *Kossuth-nótába* kezdtek, a szocialis-

ták azonban, akik időközben visszaérkeztek, ismét az ő indulójukat kezdték énekelni. Ebből nagy verekedés támadt, melynek a rendőrség közbelépése vetett véget.

Egy másik csoport tüntető a *Kossuth* Ferenc lakása elé akart vonulni, ezeket azonban a Népszínháznál szétverték.

Itt említjük meg, hogy *Olay* Lajos képviselő ma *kilépett* a függetlenségi pártból.

SPORT.

+ **Az országos atléta-verseny.** Az *aradi atlétikai klubnak* vasárnapi országos atléta-versenyére a jegyeket *Révész* Nándor könyvkereskedésében vasárnap délelőtt fél tíz óráig lehet váltani, azontul kiinn a sporttelepen a verseny-pénztárnál. A tisztelet-díjak nagy részét már kiállította a klub *Grallert* ékszerésznél s nagy néző közönsége is van állandóan.

Ajánlat a tüzér-kaszárnya építésére.

(Az első vállalkozó.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Még tizmérföldnyi távolságra van a város attól, hogy az Aradnak szánt tüzérségi laktanya elnyerését biztosnak tekintse, s már megérkezett a tanácshoz az első ajánlat a laktanya felépítésére. *Babocsay* Hermann budapesti építő-vállalkozó küldte az ajánlatot, melyben elmondván, hogy vállalata kizárólag katonai épületek emelésével foglalkozik, azt az ajánlatot teszi a városnak, hogy a kaszárnya használatáért a katonai kincstár által fizetendő *harmincöt-negyven évi bérösszeg* ellenében hajlandó a laktanyát felépíteni. Együttal ajánlata komolyságának hiteléül hajlandó tizezer korona ovadékot a város pénztárába letenni.

Babocsay a fővárosban és a vidéken több épületet emelt már a katonai kincstár számára s az épületek fényképeit is mellékelte az ajánlatához, amely szószerint a következő:

Arad szab. kir. város tekintetes Tanácsának
Arad.

Tudomásomra jutott, hogy Arad szab. kir. város a cs. és kir. hadsereg részére tüzérlaktanyát kíván építtetni.

Miután cégem kizárólag katonai laktanyák építkezéseivel foglalkozik, ezennel bátorkodom szolgáltatnom felajánlani és pedig olyképp, hogy *készpénz fizetés mellett* vállalnám el az egész laktanya építkezését, vagy pedig oly módon, hogy a kincstár által a — laktanya után — fizetendő *bérlériményi összeg 35—40 éven vállalatomnak engedtetnék át*, mely esetben a teljes laktanyát *vállalatom saját pénzéből építené fel* a város által adandó telken és az első térítményi bérösszeg kiutalványozása alkalmával már is a teljes laktanya a város tulajdonába megyen át anélkül, hogy bármily címen is a város — a kincstár által fizetendő évi térítményi bérösszegen kívül — más fizetést eszközölne.

Az itt megnevezett módozat me lett, ezen átiratom végén megnevezett építkezéseket végeztem a kincstárnak, a melyekről részben fényképeimet bemutatni van szerencsém.

Együttal kijelentem, hogy a szükséges *vonalas vázlat terveket vállalatom hajlandó minden külön díjazás nélkül elkészíteni* a rendelkezésre bocsájtandó szükségleti kimutatás (Anforderung) alapján, — továbbá, ha ezen módozat mellett a laktanya építkezési munkája vállalatomnak engedtetik át, úgy a kivitelhez szükséges költségvetést vállalatom minden külön díjazás nélkül saját költségén készíti el, — más esetben, ha vállalatom által készített és elfogadott tervek alapján más cég bizatnék meg a munkálat kivitelével, úgy csak is az építész és mérnök-egyesület szabályzatában megnevezett munkadíjak megtérítésére tarthatok igényt.

A kiszámítandó évi bérlérimények, valamint a tervek elbírálására kiküldendő *vegyesbizottság tárgyalásain* cégem részt kíván venni,

hogy — a katonai szabály és beszállítási törvényt ösmerve — a város érdekeit, avval együttal a vállalat érdekeit is a törvény keretén belül kellőleg megvéddhesse.

Azon esetben, ha ajánlatomat elvben elfogadni méltóztatna, úgy késznek nyilatkozom 10,000 korona ovadékot ajánlatom komolyságának igazolásaképp felszólításra azonnal lehető helyezni.

A bérösszeg átengedése fejében, ezideig már a következő építkezéseket végeztem a magas kincstár részére és pedig: honvéd fogda épület, honvéd kerületi parancsnokság, honvéd mosóintézet Budapesten, honvéd csapatkórház Nyitrán, honvéd csapatkórház Pécsen, a cs. és kir. hadsereg részére felszerelési raktár Budapesten; készpénz fizetés ellenében: honvédszár laktanyát Verőcén, honvéd koronaőrségi laktanyát Pozsonyban, honvédlöteket az ország minden részében.

Szíves választát mielőbb kérve.
Budapest, 1903. június hó 19.

Kiváló tisztelettel:

Babocsay Hermann,
építési vállalkozó.

A tanács érdemileg természetesen nem foglalkozott az ajánlattal, miután az a lehető legkoraibb.

Aradi tornászok Brassóban.

(A tornaegyesület kirándulása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Az *aradi torna-egyesület* Brassóba és Sinajába tervezett kirándulására szombaton este a gyorsvonattal 7 óra 18 perckor történik az indulás. A tornászok vasárnap reggel 5 óra 7 perckor érkeznek Brassóba.

Az egész napot Brassó és környéke festői szépségű helyeinek megtekintésére fordítják. Megtekintik a fellegrát, felmennek a *Cenk* tetőre a millenniumi emlék-kőhöz. Délután kirándulnak Hétfaluba és megtekintik a várost. Éjjel Brassóban kényelmes vendéglőben lesz a meghálás. 29-én hétfőn reggel 6 óra 50 perckor indulnak Predeálon át Sinajába, hol délután 2 óráig megtekintik a román királyi párnyaralóját: a hírneves *Peles* kastélyt, a fürdőtelepet, a *Kalugyer-zárdát*, s a *Buces* hegy déli lejtőjén elterülő gyönyörű fenyveskertét végtelen séta-utáival, mely *Carmen* *Silvia*: a költő-királynő méltó és kedvelt tartózkodási helye. A délutánt még Brassóban töltik a kirándulók s a *Cenk* hegység alatt található barlangokat és egyéb látnivalókat tekintik meg.

Az aradi torna-egyesület elnöksége ártirt a brassói magyar torna-egyesület elnökségének: *Lázár* István gróf brassói főispánnak, kihez *Urbán* Iván főispán, a torna-egyesület elnöke, külön ajánló levelet is küld, továbbá *Ottlik* Géza brassói anyakönyvi felügyelőhöz, aki Aradon végezte középiskoláit s aki a brassói torna-egyesület kiküldöttjeivel kész programmal és rokonszenves barátsággal várja az aradiakat.

Az érdekes kirándulásban *Steinitzer* Pál dr. alelnök és *Nagy* Sándor titkár-művezető vezetése alatt részt vesznek: *Kövesdy* Ignác, *Kövesdy* Elvira, *Záray* Odönné, *Záray* Margit, dr. *Fényes* Ivánné, *Riedl* Alfonz né urnök és urhölgyek; továbbá *Velcsov* Géza dr., *Görömbey* István, *Révay* Kálmán, *Kormos* Sándor, *Tüdös* Béla, *Giller* Róbert, *Fischer* Jenő dr., *Grallert* Rezső, *Herling* Gyula, *Szalay* Károly dr., *Sugár* Jenő dr., *Rozsnyay* József dr., *Angel* István dr., *Fényes* Iván dr.; összesen huszonketten.

A kirándulók június 30-án reggel 8 órakor érkeznek vissza Aradra. A torna-egyesület elnöksége felhívja a kirándulásban résztvevőket, hogy a vasuti igazolványok kiállítása céljából fél hét órakor jelenjenek meg a pályaudvaron.

József főherceg Aradon.

(A honvéd-16parancsnok szemléje.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

A hetven esztendőes József főherceg fiatal izgékonysággal, friss munkabírással végzi magas tisztségével: a magyar királyi honvédség főparancsnokságával járó teendőit. Ma délelőtt, hogy az aradi honvéd-csapatok fölött szemlét tartott, örömmel tapasztalhatták ezt, akik látták. Nyolctól kevés híján délig mindvégig künn volt a gyakorló-téren; járt-kelt, követte a bemutatott csapatok mozdulatait, állandóan figyelt, anélkül, hogy ez a fárasztó munka akár testét, akár kedvét csak a legkevésbé kimerítette volna. A fenség igen jó színben van, s híres jó kedélye is meg van.

A szemle végeztével a főherceg ebédre vett részt, amelyen polgári notabilitások is részt vettek, azután elutazott Kisjenőre.

A főherceg itt időzése alkalmából a városházára, a megyeháza és a kincstári palota épületére, valamint még több középületre kitűzték a nemzeti lobogót. A Fehér Kereszt előtt reggel és délben nagy közönség csődült, lesve a főherceg indulását, illetve érkezését.

A főherceg aradi tartózkodásának eseményeiről a következő tudósítást adjuk:

A szemle.

A máskor elhagyott Birkás-dűlőn, a honvédek gyakorlóterén, ma elegáns hölgyközönség, s a kíváncsiak nagy serege csoportosult. Nyolc óra előtt több fogat robogott ki s egy csapat kerékpáros volt künn. Ott volt *Fábián László* ny. főispán és családja, *Szalay Antal* birtokos és még többen. Egy csapat amatőr-fotografus is várt a főhercegre.

A Birkás-dűlőnek a Fejsze-utca felől való részén volt fölállítva a honvédhuszár-osztály. Mintegy kétszáz lépésre piros zászlók voltak lecövekelve, jelezve a „lovarda“ helyét.

József főherceg negyedkilenc órakor, a Fejsze utca felől, kocsin jött ki a gyakorlóterre. A főherceg lovassági tábornoki egyruhát viselt. A főherceg fogatában *Braun* alezredes, vezérkari főnök volt; kíséretében jöttek: *Baranyai* ezredes, a honvédkerületi parancsnok helyettese, *Lőrinczy* Dénes ezredes dandárparancsnok, *Koncz* Frigyes ezredes, *Allram* Lotár ezredes, *Grallert* Konrád százados, a honvédkerület vezérkari főnöke, *Vécsey* huszárszázados, József főherceg parancsértisztje, *Jármy* vezérkari főhadnagy, kamarás-tiszt.

A mint a főherceg leszállott, a zászlóalj éléről *Puska* huszárszázados elébe lovagolt, s megtette a szabályszerű jelentést az osztály létszámáról. A főherceg katonásan szalutált, azután kíséretével a piros-zászlós területre ment; *Tallán* őrnagy, a honvédhuszárok osztályparancsnoka szintén oda állott.

Oda vonultak föl sorban a szakaszok és végezték a gyakorlataikat. Az első szakaszt *Balogh* főhadnagy vezényelte, a másodikat *Liptóczy* főhadnagy, a harmadikat gróf *Porcia* főhadnagy.

A szakaszok lovagló-gyakorlatokat végeztek: ügető és vágató menetben, majd a szalmabükük ellen intéztek egyenkint vágató támadást.

A főherceg mindegyik szakasz parancsnokának külön kifejezte elismerését.

Majd az egész osztály, *Puska* százados vezényletével végzett összgyakorlatokat. A szemlének kiválóan érdekes része volt. Gyönyörű

rű volt az osztálynak villámgyors, szabályos rohama.

E közben a gyakorlóterre érkezett *Urban* Iván főispán. A vezérkarhoz ment, a hol József főherceg rendkívül szívélyesen üdvözölte. A szemle további során a főispán a vezérkariak között tartózkodott.

A szemle alatt *Letzter* József, *Kossak* J. fényképész üzletvezetője több fölételt készítetett. A fényképész kérelmére József főherceg *Vécsey* parancsértiszt által megízentette, hogy szívesen áll modellt. Szemle közben a fotografus előlépett és bemutatkozott.

— O, már ismerem magát, — mondta a főherceg, a kit *Letzter* a buziási királygyakorlatokon és a fővárosban többször fotografált.

Azzal a főherceg középre állt, kísérete a háta mögött foglalt helyet, s türelmesen álltak, a míg *Letzter* több felvételt csinált róluk.

Az összgyakorlatok végeztével *diszmenet* volt, azután pedig József főherceg maga elé hívatta az osztály valamennyi tisztjét s előttük a következő szavakkal adott kifejezést elismerésének:

Nagyon meg vagyok elégedve, az emberek jól vannak kiképezve és szépen lovagolnak; a nyugalom a lovaglásnál nagy, s a fegyelem is megfelelő. Köszönöm az önök fáradságát. Dolgozzanak tovább is, s akkor, azt hiszem, *őszre meg lesz a legfelsőbb elismerés is.* Köszönöm.

A főherceg utolsó szavával arra célzott, hogy az ősszel a huszárosztály a kerület többi csapatával szemben, a királygyakorlatokon vesz részt.

Érdekes volt, hogy a tisztikarral való szabályszerű „megbeszélés“ után a főherceg magához szólította az osztálynak két tovább szolgáló őrmesterét. A főherceg így szólt a két kifent bajuszu huszárorőrmesterhez:

— Maguk jó példával járjanak a legénységnek; látom, jól dolgoztak, buzgólkodjanak tovább.

A huszárok szemléjének ezzel körülbelül fél tíz órakor vége volt.

A főherceg és kísérete kocsiba ült, s át hajtattak a Birkás-dűlőnek átellenes, a *Kasza-utca* felől levő oldalára. A honvédgyalogzászlóalj az emlékoszlopnál állott fel, amelyet a millennium emlékére állítottatott a zászlóalj tisztikara.

A zászlóalj részéről a szabályszerű jelentést *Döbrentei* százados adta le, a létszám-jelentést. *Hadfy* Imre alezredes a tisztikar azon tagjaival, akik nem voltak beosztva, a főherceg kíséretéhez csatlakozott.

A szemle mindvégig jól ment, s a főherceg semmi kifogásolni valót nem talált. Általában az egész délelőtt során a főherceg derült hangulatban, volt s mikor figyelmét a gyakorlatok nem kötötték le, vidáman beszélgett környezetéből, s szemle-élményeket mondott el.

Az első szakaszt *Alt* tiszthelyettes vezényelte. A rajvonat- és menet gyakorlatok hiba nélkül mentek, s a főherceg megdicsérte a tiszthelyetteset. A szakaszban egy szakaszvezető tolmácsolta a cél és irány megjelölését németül és románul. A főherceg hozzálépett és megkérdezte, hogy mind a három nyelvet jól beszéli?

— Igen, felséges uram, és még szerbül is tudok.

— Nagyon helyes; — mondta a főherceg, ennek a katonaságnál nagy haszna van.

A következő szakaszt *Kugler* hadnagy, az azután fölvonulót pedig *Szöllőssy* hadnagy vezényelte. Mind a két szakasz emberei ambícióval, ügyesen dolgoztak, s a főherceg mindkét hadnagynak ezt mondta:

— Hadnagy ur, szakasza jól van kiképezve, meg vagyok elégedve. Köszönöm.

A negyedik szakaszt *Pálty* főhadnagy vezényelte. A főherceg ennek gyakorlataival is meg volt elégedve.

Majd a zászlóalj századdá alakulva, *Döbrentei* százados vezényletével harcty gyakorlatokat végzett. Több mint egy negyed óráig tartott a gyakorlatoknak ez az érdekes része, a melynek végeztével a zászlóalj dobszó mellett, *diszmenetben* vonult el a főherceg előtt.

A megbeszélésnél a főherceg a következő szavakkal adott kifejezést megelégedésének:

Ugy a legénység kiképezésével, mint annak vezényletével meg vagyok elégedve. Az eredmény igen jó. Meg vagyok győződve róla, hogy ősszel ő felsége előtt is *dicséretet fognak nyerni.*

A főherceg itt is maga elé szólította az őrmestereket s azokat is megdicsérte. A főherceg soha se feledkezik meg arról a gyöngéd figyelemről, tudva azt, hogy ennek fejében az őrmesterek „minősítvény-táblázatába“ bekerül: „O cs. és kir. fensége, József főherceg ur, a honvédség főparancsnoka által megdicsértetett.“ Ez pedig sokat számít.

Fél tizenkettőkor a második szemlének is vége volt ezzel. A főherceg és kísérete, a kikhez a honvédzászlóaljból *Hadfy* alezredes, *Urban* főhadnagy és *Telbisz* főhadnagy csatlakoztak, kocsiba ültek, a Fejsze-utcán, a Deák Ferenc-utcán a Fehér Kereszt elé hajtattak. A zászlóalj pedig *Döbrentei* százados vezetésével, jókedvűen vonult be a Kasza- és a Vécsey-utcán a kaszárnyába.

Az ebéd.

A Fehér Kereszt szálló előtt, hova a főhercegnek a szemléből az ebédre kellett érkeznie, nagy közönség állott egész délelőtt. Háromnegyed tizenkettőkor érkezett meg kíséretével a főherceg, ki felment lakosztályába. *Nagy* Lajos szállodásnak megjegyezte:

— Nagyon jól aludtam. Igen szép itt minden.

Majd megkérdezte:

— Ugy-e ott lesz az ebéd, ahol hat évvel ezelőtt?

Ebédre a télikertben volt terítve. A bejárattal szemben lévő fal előtt, a tükrök alatt állott az egész helyiséget átszelő hosszú asztal. A csillogó edények közé bokrétákat tettek, s mintha ez is az ünnepi alkalmat jelezné, a terítékek mellé helyezett borok között ott állott egy-egy magyaros formájú üveg, olyan, a minőből a csárdákban isznak, s hozzá beégetett nemzetiszínű csikkal díszítve.

A télikert mindenki számára nyitva volt. A közönség először az ebédre meghívott polgári előkelőségek gyülekezését figyelhette. Már nagyon sokan megjelentek, mikor érdeklődve fordult az egybegyűltek figyelmé *Ormos* Péter nyugalmazott alispán felé. Az öreg ur, aki már nagyon gyenge, *Nachinébel* Odön karján jött lassan lépdelve a télikertbe. Mögötte a szolgálja haladt, hogy esetleg segítségére legyen. Látszott, hogy nehezebb eshetett a kiemenő, de azért dehegy is maradt volna otthon, a főherceg régi kedves ismerőse.

Később érkeztek meg a katonai előkelőségek a szemléből. A hosszú asztal előtt álló csoportnak ekkor már igen érdekes képe volt. A katonai uniformisok, főképen honvédtisztek léven jelen, csillogtak, ragyogtak a sok arany sujtástól. Kivált közülük *Lehmann* Vince vezérőrnagy világoskék tábornoki egyenruhája, s teljessé tette a változatot a két egyházi férfiú: *Papp* I. János gör. kel. román püspök és *Csáb* Cirjék dr. minorita rendfőnök.

A katonák és civilek között sorra folytak a bemutatkozások, s csakhamar kedélyes társalgás indult meg. A vidám hangulat mellett azonban a várakozás is ott tükröződött az arcukon: várták a főherceget.

Husz percel tizenkét óra után lépett a téllertbe József főherceg szűkebb kíséretével. Amint magas alakja megjelent, a közönség tiszteletteljes felállással üdvözölte. A főherceg nyáriás öltözkében volt, világoskék attilájához fehér vászon nadrágot viselt.

Az asztal előtt várakozó csoport ekkor két részre oszlott. Bal oldalt álltak a polgári, jobb oldalon a katonai előkelőségek. A civilek élén Urbán Iván főispán állott. Hozzá lépett legelőször a főispán, s miután kezét fogott vele, a főispán bemutatta neki a jelenlévőket.

Megható jelenet volt, amikor a főherceg Ormos Péterhez lépett. Szeretetteljes mosoly derítette fel a főherceg arcát, kezét gyöngéden az öreg ur vállára tette, s megkérdezte tőle:

— Hogy van?

— Rosszul fenség — válaszolta Ormos. — Oreg vagyok és nem látok . . .

Ezután mentegedezett, hogy nem tisztelgett a főhercegnél.

— Nem tudtam elmenni — mondotta — nagyon öreg vagyok már.

Ormos mellett állott *Nachtnébel* Odön, kívül szintén hosszabban s melegen beszélgetett a főherceg.

A fenség ezután elfoglalta helyét az asztalnál. Jobbján Papp I. János gör. kei. román püspök ült, a bal oldalán *Vásárhelyi* Béla főrehdiházi tag, szemközt Urbán Iván főispán és *Lehmann* Vince vezérőrnagy, mellettük *Fábián* László nyug. főispán és *Csák* Cirják dr. miniorita rendfőnök; Papp I. püspök mellett *Meszlényi* Antal dr. kir. ügyész és *Csernovics* Diodor dr. jószágigazgató, a bal oldalon *Baranyay* ezredes és *Dálnoki Nagy* Lajos dr. alispán, a szemközt oldalon *Institoris* Kálmán polgármester, azután váltakozva: *Farkas* Győző pénzügyigazgató, *Lőrinczy* ezredes, *Setankovics* Miklós máv. üzletvezető, *Allram* Lothár, *László* Frigyes, *Koncz* Frigyes, *Wachsmann* Vilmos ezredesek, *Kugler* István kir. táblai bíró, *Braun* alezredes, vezérkari főnök, *Hadfy* Imre alezredes, *Ormos* Péter, *Nachtnébel* Odön, *Bánhidj* Antal báró, *Green* Nándor tb. főkapitány, *Talján* őrnagy, *Grallert* vezérkari százados, *Vécsey* százados parancsőtiszt, *Jármay* főhadnagy.

Az ebéd, mely alatt a főherceg sokat beszélgetett szomszédjaival, közel két óráig tartott. Asztalhontás előtt *Honisch* István fényképész a társaságról felvételt csinált. A fenség ur ezután lakosztályába tért.

Elutazás Aradról.

Délután három óra előtt hajtattott ki a főherceg a pályaudvarra, hogy Kisjenőre utazzék. Az állomáson nagy közönség gyülekezett össze s ott várták a katonai és polgári hatóságok fejei, az idegen katonai méltóságok, s a honvéd tisztikar.

A legújabb, *Boros Beni* 3 nevet viselő gőzmotoros kocsi, mely a főherceget várta, ott állott az indóház bejáratával szemben. Mielőtt a főherceg beszállott volna, *Vásárhelyi* Béla főrendiházi tag, az arad-csanádi vasutak vezérigazgatója bemutatta neki *Hegedűs* László és *Sármecey* Endre főmérnököket és *Gellényi* Ernő főellenőrt; utóbbi vezette a motoroskocsit.

Néhány percig időzött a fenséges ur a perronon, azután bucsút véve a jelenlévőktől, felszállott a motoros kocsiba. Többen kiutaztak vele Kisjenőre. Egy szakaszban foglalt helyet a főherceggel Urbán Iván főispán és Or-

mos Péter. A másik osztályba ültek: *Vásárhelyi* Béla, *Dálnoki-Nagy* Lajos, *Nachtnébel* Odön, *Hegedűs* László, *Allram* ezredes, *Braun* alezredes, *Vécsey* százados.

Pontban három órakor azután elindult a motorkocsi a fenséges vendéggel.

Megérkezés Kisjenőre.

A főherceg-váró Kisjenő és Erdőhegy községek ünnepi díszet öltöttek. József főherceg megérkezésének alkalmára. A házakon a három színű magyar nemzeti lobogót lengett a szél, s a nép ünnepnap kiöntésben jár-kél az utcákon.

A vonat érkezése, mely a főherceget hozta, 4 óra 15 percre volt jelezve, de már három óra előtt nagy néptömeg lepte el a vasuti állomás környékét. Megjelentek a pályaudvarnál a hatóságok fejei, Kisjenő és Erdőhegy községek előljárósága, képviselőtestülete és polgárai.

Mikor a motoros kocsi, amely ezuttal először jelent meg Kisjenőn, a temetőnél befordult, három tarack-lövés jelezte a népszerű főherceg megérkezését. A fűrgő gőzmotoros néhány perc alatt az állomáshoz ért s mikor a közönség megpillantotta kedves főurat, percekig tartó éljenzésbe tört ki.

Az udvari váróterem előtt foglaltak helyet a küldöttségek, majd előlépett itt *Osukay* Gyula Kisjenő-járási főszolgabíró magyar díszruhába öltözve, s a következő beszéddel üdvözölte a főherceget:

Fenséges Ur! Fenséged magas látogatása mindenkor örömmel tölti el e járás közönségét, ezt a mai napot pedig egyenesen ünnepnek tekintjük; örvendünk látogatásának és ünnepeljük Fenségedet születésén apjának hetvenedik évfordulója alkalmából, a sorrendben mint utolsók, de érzelmekben az elsőekkel vetélkedve. A mindenhatóhoz fohászunk és kérjük, hogy Fenségedet egészségének és munkaerejének teljességében soká, soká éltesse.

A közönség éljenzésének lecsillapulása után a főherceg rendkívüli meghatottsággal köszönte meg az üdvözlést, biztosította az üdvözlésére egybegyűlteket, hogy mindenkor kész örömmel jön Kisjenőre, s szíven hordja a járás jólétéről való gondoskodást.

A főherceg és kísérete ezután kocsira ült és a kastélyba hajtattott. Az ott-tartózkodásról előzetes programot nem állítottak össze.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Mikádó, operette.
Vasárnap: Délután: Kle Kohn és Nagy Kohn, bohózat. Este: Mikádó, operette.

* A szökött katona. Szigetinek hétköznapi kitűzött népszínműve, a Szökött katona kevés közönséget vonzott a földszinti helyekre. Azok azonban, akik a nagyobbára ismeretes népszínműveket a szereplők kedvéért megszokták nézni, ma este is élvezték *Karácsonyi* Marikának és *Békessynek*, a népszínmű-előadások e két erősségének kiváló játékát és énekeit. Kiváltak még a szereplők közül B. Szabó, Fűréd és Sarkadi.

* A Mikádó szombati előadására teljesen elkészülték a szebbnél-szebb kosztümök a színház szabó műhelyében, ugyancsak egy pár csinos új díszlet. Az előadást bizonyonyal szép közönség fogja élvezni, amint a pénztárnál mutatkozott érdeklődésből is következtetni lehet.

* A peleskei nótárius. Gaál Mózes örökbecsű bohózata, melyet a budapesti Nemzeti színház a közelmúltban felelevenített és amely azóta állandó műsordarabja a színháznak, hétfőn kerül színre az aradi nyári színházban.

Nagyajtai Zajtay uram mulatságos históriájában a személyzet nagy része szerepel.

* Számos előnye van a többi uti- és zsebszótárak felett a *Maier Ottó ravensburgi* könyvkiadó cég által kiadott köteteknek, amely gyűjteményből most jelent meg az angol rész. Figyelemreméltó a „Konversations” rész, amely törvényesen védett szöveg beosztás szerint készült. A beszélgetések után, külön rovatban — a kérdéseknek megfelelő — német angol szótár van. Eddig francia és olasz nyelven is megjelentek e praktikus kötetek. Az angol rész ára 1 márka 40 fillér.

Takács Zoltán anyja.

(Szomorú sora.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 26.

A sors kegyetlen vaskövetkezetessége immár a szülőkön boszulja meg a fiak vétkét és üldözi őket annyi szigorúsággal, hogy a teljesen érdektelen ember is megdöbben rajta.

Egy jobb sorsra érdemes, törődött öregasszony jutott el annak a kálváriának a végére, amely az uri életmódnál kezdődik és a megalázkodásnál végződik. Takács Zoltánnak, a szép karriérral haladó, de időközben bűn útjára tévedt ügyvédnek az édes anyja jelentkezett a szegedi kihágási bíróságnál, hogy némi segílyt könyörgjön magának, mert közel áll az éhenhaláshoz.

A volt nagyvezér fiskális és az egyetemi ifjúság egykori vezére tudvalevőleg a szegedi csillagbörtönben tölti most büntetését, melyet országsszerte ismeretes bankóhamisítói működésével szerzett magának. Édes anyja, egy fehérhaju, kopottasan öltözött uriasasszony tegnap érkezett meg Szegedre, hogy meglátogassa a társadalom férgel közé csukott fiát. A fiu a csillagbörtön kórházában fekszik. Egyszerű fehér ágyon, egy ápoló gondoskodására bízva súlyos betegen számllálja a napokat, melyek változatlanul, egyhanguan pörögnek le a feje fölött.

Hogyan találkozott a nyomorba juttatott anya pályája utolsó fejezetéhez ért fiával. Ez a jelenet a legmeggrázóbbak közé tartozhatott. Tanuk nem voltak jelen. Nem is tudta senki, hogy Takács Zoltán édes anyja Szegeden időzik. Csak tegnap délelőtt jelentkezett a kihágási bíróságnál, ahol előadta a panaszát:

— Tekintetes Kapitány ur, nem bírok hazautazni, elfogyott a pénzem . . .

Előadta aztán, hogy pénztárcáját valami ismeretlen egyén kilopta a zsebéből és úgy van itt most ebben a nagy városban, ismerősök, barátok nélkül, hogy senkihez se tud fordulni. Talán, ha tudna is, akkor se fordulna a szegényétől senkihez, talán a tárcája sem vészett el igazában, csak restelli bevallani, hogy koldusabb az utolsó koldusnál is, mert nem tud kéregetni . . .

Mert tény, hogy sanyarubb sorsot alig lehet képzelni az egyszerű, kopottas öregasszony sorsánál. Maga mesélte el, hogy egy volt csellédje tartja évek óta kegyelemből. Egy napja nem evett egy falatot sem, csak úgy kóborolt a városban étlen, szomjan és utolsó kétségbeesésében folyamodott a hatósághoz.

Koczor János főkapitányhelyettes először is az öregasszony ellátásáról gondoskodott. — Azonnal átüzentetett Kass János konyhájába, ahol terített asztal várja a társadalomból kiesett szerencsétleneket. Azután kényszerutlevet íratott a számára, amelylyel a délután folyamán ismét utnak indult a törődött öregasszony, vissza visszasóhajtozván e szomorú, nagy város feió, amelyben fényes elmével indult fia kórágyon küzködik utolsó pár esztendejével, a becstelenség égető bélyegével láztól forró homlokán.

A főhercegi ebéden.

(Pap I. János püspök szomszédja József főherceg mai ebédjén *Meszlényi* Antal dr. kir. ügyész volt, aki a püspök beiktató lakomáján az ismeretes erőshangu tósztot mondta Pap I. János ellen. Általános érdeklődéssel figyelték ezért ma a püspököt és az ügyészt, hogy miképen fognak feszengeni egymás mellett. Akik ezt várták, nagyon csalódtak, mert a szomszédok a legnagyobb barátsággal társalogtak amint ez az 5 alábbi párbeszédük-ből ki is tetszik.)

Püspök (komor arccal foglal helyet a főherceg mellett s félhangosan szól): Hogy fogok unatkozni ezen az ebéden. Ugy hallottam, Lehmann tábornok lesz a szomszédom. Egy csász. és kir. generális! Mi nekem a császár, mikor én és testvéreim csak magyar királyt ismerünk. Es hozzá németül kell majd beszélnem. Borzasztó! Ugy vágyakoztam már egy kis magyar beszédre. Ellensége vagyok különben a banketeknek (ezért, s nem is takarékoságból csináltam olyan fiók-banketet a beiktatásomon), egy szóval ellensége vagyok az ilyen céciónak, s csak azért veszek részt benne, hogy magyar szót élvezhessek . . .

Meszlényi (az asztal körül jár s a tényérokba tett cédulákat nézi: melyik az övé.)

Püspök (hirtelen ötlettől megkapatva kicseréli Lehmann céduláját Meszlényiével): Nagyszerű! Most már jó társaságom lesz!

Meszlényi (leül a püspök mellé): Am onoare, iubite Episcop! Kezit csókolom.

Püspök: Hozta a magyarok istene.

Meszlényi: Nagyszerű, hogy mi így összekevertünk. Pompásan rendezték ezt a banketet. Hát hogy érzi magát Excellenciád az aulában. Roményilem, meghallgatta az ég az imámat s áldás kíséri Méltóságod működését, melyet a haza javára kifejt.

Püspök: Köszönöm fiam, jól ment eddig minden. Csak ahhoz legyen eróm, amit most keresztül akarok vinni: az általános névmagyarosítást és a magyar liturgiát. *Velics és Mangra* hü segítő társaim ebben. Már ki is választottak maguknak egy-egy szép magyar nevet: *Verbócsi Mihály* és *Magyar Vazul* ugye jól hangzik. Hát *Gulyás Konstantin*, *Váci Traján*, *Csurgai Romu'usz*, világos *Rudas János*. Csak azt nem tudom, mit csináljak az én nevemmel. Pap, az is magyar szó; de nem tősgyökeres. Azt hiszem jobb lesz: *Lelkész I. János*.

Meszlényi: Sztretreászka! Tudtam én ezt mindjárt. Azért méltattam már foglalóképen a beiktató banketten elmondott beszédemben Méltóságodat.

Püspök: Nagyszerű volt az a beszéd. Vörös fonálként fog végighúzódni egész püspöki pályámon.

Meszlényi: Lesznek ma itt tósztok? Szeretném újból felköszönteni Méltóságodat. Ilyen beszéd még nem mondatott . . .

Püspök: Bocsánat, hogy közbeszólak, de a beszédében germanizmust vettem észre. Nem tűri a fülem.

Meszlényi: Ugy látom, nem lehet tósztozni. Van azonban egy népdalom, hallgassa csak, majd eldudólok, ez a refrénje:

Si am inceput strige
Se treaska Vasille!

Püspök: Hisz ez a Goldstein Számi nótájára megy. Milyen profánizmus . . . Mondja, mit szólna a fenség ahhoz, ha elhuzatnám a „*Taj de huncut*“-ot.

Meszlényi: Ne tegye. Tudom én ugyis, hogy milyen jó magyar.

Püspök: (koccint) Szervasz Tóni!

A párbeszéd hitelességéért nem vállal felelősséget:

Lyán.

HIREK.

— **Személyi hír.** *Barabás Béla* dr. országgyűlési képviselő a ma esti gyorsvonattal a fővárosból Aradra érkezett.

— **Lapunk** holnapi számához kiadói-vatalunk posta-utalványt mellékel mindazon előfizetőinknek. Akiknek előfizetése június hónappal lejár. Felkérjük előfizetőinket, hogy az előfizetés megújítása iránt még idejekorán intézkedjenek, nehogy a lap szétküldésében zavarok álljanak be.

— **Az Arad Ujarad közötti forgalom.** A város vámfelügyelői hivatala a június 11. és 24. között kimutatást készített az Arad és Ujarad közötti személyforgalomról. E két hét alatt Aradra ájtott a hidon 28936 személy, csolnokon 17896 személy. Aradról átment Zsigmondházára és Ujaradra, a hidon 32401, csolnokon 16261 személy, az összes forgalom 95494 személy. Állag-számítás szerint egy napon 6821 személy közlekedik gyalog a hidon és a csolnákátkelésnél, ez pedig egy év alatt kétmillió hatszáz ezer személyt jelent. A forgalom legnagyobb volt július 14-én, vasárnap, amikor 10343 személy jött és ment át a hidon és a csolnákátkelésnél.

— **A civillista felemelése helyett**, mint egy bécsi távirat mondja, az udvari kincstár akép szándékozik az udvartartás terhein könnyíteni, hogy a magyar nemesi- és az arcier-testőrség költségeit leveszik a civillista terhéről és a közös hadsereg költségvetésébe illesztik be.

— **Ováció Barabás Bélának.** Jeleztük lapunk mai számában, hogy Arad polgársága ovációban készült részesíteni *Barabás Béla* országgyűlési képviselőt, aki vezérszerepet vitt a függetlenségi pártnak a katonai javaslatok ellen folytatott sikeres küzdelmében. Barabást vasárnap délre várták Aradra, s azonban már ma este megérkezett s így a tegnapi terv akép módosul, hogy nem a vasutnál lesz ünnepélyes fogadtatás, hanem vasárnap este 7 órakor rendeznek tiszteletére fáklyásmenetet. Az ebben való részvételre a rendező bizottság falragaszokon hívja meg a polgárságot. Érdekes, hogy erre az alkalomra már készült egy hazafias dal, melynek szövege *Mellér Mihály*tól, zenéje pedig *Farkas László*tól, Nagy Károly cigányzenekarának karmesterétől való. A fülbemászó zenéjű dal szövege ez:

A világban mindenütt csak azt mondják,
Parancsolgat a magyarnak az osztrák
Bitang, iator, hazugság az, semmi más,
Majd megmondja az igazat Barabás.

Aki magyar, Barabásnak a hive,
Érte dobog a magyar ember szive,
Megmutatja a császárnak magának,
Nincsen párja, hej, a magyar hazának.

Ezt a dalt fogják a tüntetők *Barabás* ablaka alatt szerenádképen elénekelni.

— **Házasság.** Holnap, szombaton délután 6 órakor diszes esküvő lesz Aradon. *Bukovetz Sándor* dr. fiatal vingar ügyvéd köt házasságot *Verbos Bella* kisasszonnyal, *Verbos Adám* aradi előkelő butorgyáros szeretetreméltó leányával. A polgári házasságkötés a városháza dísztermében fog lefolyni *Szondy Béla* anyakönyvvezető előtt, majd a Kőlcsey-utcai katolikus templomban dr. *Csák Cirjék* rendfőnök fogja egyházi áldásban részesíteni a fiatal párt. Tanuk lesznek az esketésnél: dr. *Junkert* Mátyás temesvári ügyvéd és *Lócs Rezső* adóügyi tanácsos.

— **A csanádi egyházmegye.** A csanádi egyházmegyének 1902-ik évi sematizmusa igen

szomorú képet nyújt az egyházmegye magyarságáról. A sematizmus adatai szerint ugyanis az egyházmegyében lévő 235 plébánia közül 197 német, 16 szláv, bolgár és oláh és csak 81 magyar. A torontálvármegyei katolikus plébániák csaknem valamennyien németek, s az egyházi életben is domináló nyelv a német. Torontálvármegye magyar társadalmának vezető körei most mozgalmat indítottak, hogy a templomokból és az egyházi életből a német nyelvet kiszorítsák, vagy fokozatosan csökkentsék.

— **Simon Gábor** hivatali utódja. A városnál az árvaszéki jegyzői és a községi bíróság végrehajtói állása *Simon Gábor* nyugdíjazásával megüresedett. *Institoris Kálmán* polgármester előterjesztést tesz a jövő havi közgyűlésnek, hogy az állás betöltéséről *Marosi Miklós* polgármesteri fogalmazónak az árvaszéki jegyzői, *Institoris Zsigmond* községi bírósági segédtisztnek pedig a végrehajtói teendők elvégzésével való megbízatása által gondoskodják.

— **Az aradi szocialisták és a politikai válság.** Az aradi nemzetközi szocialdemokratapárt vasárnap délután a mostani politikai és parlamenti válság alkalmá folytán népgyűlést fog tartani a Szabadság-téren. A népgyűlés megtartását holnap jelentik be a kapitányi hivatalnak az alábbi program mellett:

1. *Korrupció a parlamentben.*
2. *A bán.*
3. *A függetlenségi párt megvesztegetettsége.*

A párt vezetői ma este sürgönyileg hívták meg a központból *Bokányi Dezsőt*, a vezért, aki a gyűlésre minden valószínűség szerint le is fog jönni. A népgyűlés után tüntető körmenet lesz, melyre a holnapi nap folyamán falragaszokban fogják meghívni a polgárokat.

— **Arad a sertés-vásárok érdekében.** Arad város törvényhatósági bizottsága fölterjesztést intézett a földmivelésügyi miniszterhez, azzal a kérelemmel, hogy a sertésvész föllépése esetén csakis a betegség járványos alakjánál tiltsák meg a sertésavásárok tartását. Mert a gazda- és fogyasztó-közönség érdekében levő, hogy az annyira fontos sertésforgalom korlátozása minél szűkebb körre legyen szorítva. Így lényegesen javulna a helyzet s a sertésvész okozta zariatok nem érintenék olyan érzékenyen a gazda-közönséget, ha a sertés-vásárok eltiltását csakis járványos sertésvész esetében kellene a hatóságoknak elrendelniük. Kéri tehát Aradvárosa az 1898. évi miniszteri rendeletnek oda módosítását, hogy sertésvészszel fertőzött községekben sertés-vásárok tartása csakis járványos sertésvész esetén lenne feltétlenül tilos. Aradvárosa kéri a társ-törvényhatóságokat, hogy ehez hasonló fölterjesztést intézzenek a kormányhoz. Az átiratot a napokban tárgyalta a főváros tanácsa, a mely, meghallgatva a közgazdasági és közéleti bizottság véleményét, azt javasolja a közgyűlésnek, hogy ebben az ügyben ne intézzenek fölterjesztést a kormányhoz.

— **Tíz éves találkozó.** Az aradi áll. tanítóképző intézetben 1892—98. évben végzett volt növendékek e hó 28-án este a Millenium külön termében tíz éves találkozót tartanak. Az egykori iskolatársak, kik nagybárára tanítók, a következők:

Aschauer Mátyás Németszentpéter, *Bérczy Lajos* polgári iskolai tanár Ujszentanna, *Engel Márton* Versec, *Eberstein Ferenc* Temesvár, *Fábik János* Kovaszinc, *Feitz János* Ujvár, *Ferch Odön* polgári iskolai tanár Arad, *Fröhlich Pál* Nagybecskerek, *Frech János* Zombolya, *Gramna Aurel* Marmarosziget, *Haller Imre* Pécska, *Kiss Sándor* Szalkszentmárton, *Korom József* Arad, *Masztig Emil* rendőrhadnagy Arad, *Mittner Zoltán* Fiume, *Ollár György* Végszentmihály, *Raffai Dezső* Szilárd, *Stefánovits Milán* Reben-

berg, Szántó Péter poigári iskolai tanár Lippa, Szentgyörgyi József Zsigmondháza, Szűts József Szabadka, Sárosi Ferenc Szapárilliget, Valachy Dezső Bachovár, Vidai Ferenc Borosjenő, Veber Ágoston Arad, Gregus Gyula Tököl.

— **Micsinai bírái előtt.** A mult hetek kalandos hőse, akiről lázas kíváncsisággal lesté a rendőrség és a közönség a szenzációs híreket s akinek hírességét egyszerre megsemmisítette a belgrádi királydráma, **Micsinai Mihály** lakat mögött várja az osztó igazságot. Amikor elfogták, tudvalevőleg mindent beismert. E beismerés megkönnyítette az ügyészség munkáját, amely már el is készült a vádiratával. Ezen vádirat szerint Micsinait minősített lopás címén vonják felelősségre. A budapesti büntető-törvényszék a jövő hó elején fogja tárgyalni a híres tolvaj bűnügyét.

— **Agyonlőtt gyógyszerész.** Kolozsvárról táviratozzák: **Hirsch Mór** okleveles gyógyszerészt, aki a napokban nyerte el gyógyszerészi oklevelét a kolozsvári egyetemen, ma egy leány agyonlőtte. Hirsch atyja tulajdonosa az egyik kolozsvári nyilvános háznak s ennek pillangói közül **Balog Matild** volt az, aki a fiatal embert nyilván szerelmi boszúból megölte. Hirsch a lövés után *azonnal meghalt.* A bukkolt leány a gyilkosság elkövetése után saját magát akarta agyonlőni, de s szándékában megakadályozták.

— **Halálozás.** **Reicher Kálmán** nyug. jegyző és birtokos 67 éves korában Aradon elhunyt. Temetése szombaton délután 4 órakor megy végbe a Pöstenberg Ernő-utca 4-ik számú házból.

— **Erettek társasvacsorája.** Az aradi felső kereskedelmi iskolának érettségit tett növendékei társas vacsorára gyűltek össze ma este a Millennium különtermében. A banketten a legvidámabb hangulat uralkodott, s ez a reggeli órákig együtt tartotta az érett ifjakat. A vacsorán az első hazafias felköszöntőt **Ecséki Flórián** mondotta, utána **Beretvás Pál** a tanári karra üritette poharát. A banketten résztvett **Kabdebo Lajos** tanár is, aki az érettségit tett harmadosztályú növendékek osztályfőnöke volt.

— **Ongyilkosság a temetőben.** Egy Aradról pár év előtt elszármazott család szomorú sorát jelentik Kecskemétről. **Losonczy Károly** nyugalmazott, azelőtt aradi adótárnok **Jolán** nevű leánya, aki Budapesten végezte festőművészeti tanulmányát, tegnap a református temetőben agyonlőtte magát. Az uri leány június 23-án jött haza vakációra. Végzetes tettének okát nem tudják. Az adótárnok családja iránt általános a részvét. A mostani a *harmadik* öngyilkossági eset a Losonczy családban és megrázóbb a dráma, hogy az életuntak mindannyian közvetlen magasabb pályájuk bevégzése előtt dobták el életüket.

— **Földrengés.** Egerből táviratozzák: Ma reggel hat órakor itt heves földrengés volt. A földmozgás rövid időközökben három négyszer ismétlődött. A kü városi házakból több bedől. A földrengés általában nagy pusztítást okozott, mert alig van ház, mely kisebb-nagyobb kárt ne szenvedett volna. Az embereknek legnagyobb részét az ágyban találta a földrengés és rémülten futottak ki az utcára. Amennyire eddig megállapítható volt, emberéletben nem esett kár.

— **Szociálisták munkája Aradmegyében.** Kisjenői tudósítónk írja: Alig van a kisjenői járásban község, melyben a szociálisták meg ne kezdtek volna szervezkedésüket. Hetenkint átlag két-három községben van szervezkedő-gyűlés, vasárnap délelőtt **Miskén**, délután **Nadabon** szervezkednek a nemzetközi szociálisták. Hétfőn **Simonffyfalván** az újjászervezett szociáldemokrata párt gyűlésezik, ezen jelen lesz a központból **Mezőffy Vilmos** budapesti hírlapíró is.

— **Megőrült uriaszony.** Egy szerencsétlen fiatal uri nőt szállított be tegnap a budapesti

rendőrség a lipótmezei tébolydába. **Seidl Ilona**, verseci születésű 22 éves asszony a szerencsétlen, aki **Seidl** verseci gépgyáros leánya és **I. K. Ganz-gyári** hivatalnok felesége. A fiatal asszony tegnap **Versecről** érkezett vissza a fővárosba. A keleti pályaudvaron már várta a férje. Az uri nő alig lépett ki a vonatból, rátámadt a férjére, fojtogatni kezdte, majd rémes segítség kiáltásokkal az ablakoknak robant. Folyton azt kiabálta:

— Segítsenek, megölnék!

A fiatal asszonyt a rendőr orvos megvizsgálta és megállapította, hogy közveszélyes elmebeteg, amire a szerencsétlent a lipótmezei tébolydába vitték.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Titokzatos eset felkeltette most a *lugosi* hatóságokat. **Gyalog Mihályné** szül. **Zsorzs Zsófia** nőzsági lakosnő azt a feljelentést tette a kir. ügyészségnél, hogy férje, **Gyalog Mihály** henteslegény husvét másodnapján ejjel Lugoson, ifj. **Kapacina Gyula** molnár legény segítségével megölte **Mohillo Alfréd** mészáros, azután kifosztotta, a holttestét a Temesbe dobta; Mohillonál 4000 korona volt, melyből férje 3000 koronát tartott meg, 1000 koronát pedig a molnárlegénynek adott. E feljelentés folytán **Gyalog Mihályt** Jászberényben, ifj. **Kapacina** pedig Lugoson letartóztatták. Mindkettő tagadta a gyilkosság elkövetését. A rendőrség az asszony által megjelölt helyen kotróztatott a Temesben, de a hullát nem találták meg, hanem csupán egy férfing és egy alsó nadrág került elő. A vizsgálat során megállapították, hogy **Gyalog, Kapacina** és az asszony tényleg együtt voltak husvét másodnapján **Mehilloval**, a kinek azóta nyoma veszett.

— **Ellenzéki képviselők vizsgálja.** Nagy az öröm a néppárton — és nagy a bánat a szabadművesek között. Ennek oka pedig az, hogy **Trubinyi János**, néppárti honatyja és jogász, a Szent Imréről nevezett egyetemi önképzőkör tagja, tegnap délelőtt letette az első alapvizsgát. Hiába ágaskodtak a szabadműves tanárok: a szorgalmas képviselő úgy elmondta a római jogot, mint az egyszerűet. Az indexbe bele is írták a tehetséges honatyja dicséretét. De nehogy a függetlenségi párt szegényben maradjon, **Ráth Endre** ráduplázott a néppárti kollégájának sikerére és ő meg csak azért is juris dr. lett ma délelőtt. Vagyis ezután **Ráth Endre dr.** Mindezekből látszik, hogy az ellenzék azépen halad és nemsokára bizonyos tudományos nivó fogja jelezni. Tanulnak, az ellenzékiek... azt halljuk, hogy **Makkay Zsiga** érettségire készül.

— **Weinberger Ferenc** aradi közismert szolid ékszerész a Központi szálló épületben ajánlja jóhírű szolid üzletét a n. é. közönség b. figyelmébe, dus rakárt tart finom ékszer ezüst dísz tárgyakban, ét. eszközökben, és finom zseborákban; saját *szakszereisen vezetett ékszerműhelyében javítások* kintőn, gyorsan és olcsón készíttetnek. (Telefon 439.)

— **Mielőtt fürdőbe tavezik, vagy utra megy,** föltétlenül nézze meg az utikészlet kiállítását **Porter Vilmos Nagy** Áruházában, Aradon, a Szabadság-téren. Meg vagyunk győződve, hogy ott sok hasznos tárgyat fog találni, amelyre szüksége lehet. Kézítések, faböröndök vászon áthuzattal és anélkül, **Mädler** féle patent koferek, nádfonatu utikosarak, toálett-eszközök bőr-tokban, sátlének, kefeárúk, fésűk, uszó és fürdő cikkek, szalmakalapok, sportjátékok, stb., szóval minden elgondolható cikk, amely az utazó és fürdő közönséget érdekli. Vannak azután egész könnyű nyári cipők, finom valódi francia sevrő-bőrből és ugyiszintén nagyobb turákra alkalmas erős készítésű és erős talpu, de mind a mellett sikkes és elegáns cipők. A nagy olcsóság és a dus választék egyaránt ajánlatossá teszik mindenkire nézve **Porter Vilmos Nagy** Áruházának mielőbbi meglátogatását.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fog-szépítő. 1 tubus 50 fill. **Vojtek és Weiszna**, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy **Révész Nándor** könyv- és papirkereskedő urat (Minorita palota. — Telefon 265. szám) képviselettel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **Kéz és lábizzadás ellen** kiténé a **Kossuth** gyógyszerész *izzadás elleni keméce*, 1 tégely ára 1 korona. Kapható **Kossuth Pál** gyógyszerésznél Arad, **Boros Béné-tér** 15. (Dongl ház). Gyógyszerészeknek: **Vojtek és Weisz**, **Krausz Elemér** és társai urak drogueriájában.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Megrágalmazott miniszterek.** A *csobai tó* címmel és még egy alcímmel: „*vagy a legszeméremellenőbb panama*“, **Tatay Gyula** cikket írt a Népszava című lapban. A cikkben azzal vádolta **Szell Kálmán** és **Darányi Ignác** minisztereket, hogy a csobai tó megvétele körül visszaélték az állam kárára. Tatayt pár hónappal ezelőtt amiatt felelősségre vont a bíróság s miután az esküdtek nem látták beigazoltnak a cikkben foglalt vádakat, három havi fogházra s 1000 korona pénzbüntetésre ítélte Tatayt. Az ítélet ellen beadott semmisségi panaszokat most a királyi kuria elvetette.

NAPIREND.

Június 27. Szombat. Róm. kath. naptár: László. — Protestáns naptár: László. — Izraelita naptár: Sabbat, Korach. — Görög-keleti naptár (június 14.): Elizeus. — A nap kél 3 óra 49 perckor, nyugszik 7 óra 44 perckor. Könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepeken zárva. Helyiség: **Erkelye-museum** helyisége mellett ülésterem. Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött távirat szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, sok helyütt csapadék.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 26.

Vetéseinket még nem érte az elemi csapás olyan erővel, hogy a gazdaközönségnek reményét egészen elvonná. Maradt még olyan kalászos is, mely silánysága miatt nem volt a szárnak nehé, a kalász tehát nem tört le a sok zivatar dacára.

Általános a panasz, hogy az idei buzatermes szorult lesz, nem tud kifejlődni, a rozsda is pusztítja, úgy, hogy a veszteséget a minőség csak növeli. A többi gabnaféle hamarabb ígér kedvezőbb eredményt, ha újabb kár nem éri. Mintegy 500 métermázsa buza és 200 métermázsa tengeri keit el.

Mai gabona-árak: Az árak 50 kilogramma súlyegységet véve alapszámításnak, **korona** értékben:

Buza I-ső minőségű 7'00—7'05.
Buza közép 6'80—6'90.
Tengeri 6'10—6'20.
Rozs névleges jegyzés 5'50—5'60.
Arpa névleges jegyzés 5'40—5'50.
Zab névleges jegyzés 5'20—5'40.
Az irányzat lanyha.

Budapesti ár- és értéktáza.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 26.

Döböröcske. Buzakínlat mérsékelt, a vételkedv korlátozott. Nyugodt irányzat mellett 20,000 métermázsa került forgalomba, változatlanul tartott árakon. Egyéb gabonának változatlanok. Időjárás szeles.

Kötőcske. Berlin $\frac{1}{2}$, Páris 5 magasabb.

Zárlat 12 órakor:

Buza októberre	7.35—7.36
Rozs októberre	6.15—6.16
Zab októberre	5.41—5.42
Tengeri júliusra	6.23—6.24
Tengeri augusztusra	6.27—6.28
Tengeri 1904. májusra	5.25—5.26
Repece augusztusra	11.85—11.95

Zárlat 6 órakor:

Buza októberre	7.39—7.40
Rozs októberre	6.19—6.20
Zab októberre	5.40—5.41
Tengeri júliusra	6.24—6.25
Tengeri augusztusra	6.28—6.29
Tengeri 1904. májusra	5.28—5.29
Repece augusztusra	—

Szászúlet.

— Junius 26. —

Mai jegyzék: Készár nagyban nyers szász 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szász nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Sodrókai mosók 13:30—13— korona mmásánként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, június 26.

Magyar aranyárjádék 4%	120.50
Magyar koronajárjádék 4%	99.40
Magyar arany 4 1/2 %	91.—
Magyar esüst 4 1/2 %	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar hitelmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	99.25
Magyar nyeresémsorsjegy kölcson	198.—
Fizesszábályozási és szegedi kölcson	156.—
Csátrák papírjárjádék	100.—
Csátrák járjádék esüst	99.80
Csátrák járjádék arany	120.75
Koronajárjádék	100.75
1860-iki államsorsjegyek	153.—
Csátrák-magyar bankrészevény	1630.—
Magyar hitelbankrészevény	732.25
Csátrák hitelbankrészevény	662.—
Csátrák-magyar államvasút	671.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.05
Német birodalmi marka	117.36
London	239.45
Paris	95.25
20 márkás arany	23.45

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi május hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Gyorsvonat délután 4.21	Személyvonat d. u. 3.32
Személysz. tv. d. u. 4.45	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Radnáról vas. és ün. e. 8.13
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 3.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.15
Vegyesvonat reggel 7.10	Vegyesvonat este 7.16
Személyvonat d. u. 4.11	Személyvonat este 10.33
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Motormenetek

Arad—Szabadságtér és Battonya között.

Battonya felé reggel 8.—	Battonya felől reggel 6.02
Battonya felé d. u. 12.26	Battonya felől d. u. 12.04
Battonya felé este 7.11	Battonya felől d. u. 4.05

CSARNOK.

Az Élet kertje.

Irtá: Demekos László. [3]

(Folytatás.)

II.

Az asszonyok komolyan aggódtak Ella magaviselete miatt. Ez a leány képes kétségbeejteni az embert Végre is nem gyerek és vizsgálhatna már egy kissé a nyelvére. Hol tanul-ta? Kitél látta? Bámulat, hogy milyen rögeszmék kerekednek néha abból a folyton fontoskodó, de egyébként egészen csinos fejcskéből... Nevelni kellene még, ha egyáltalán szót fogadna...

Ilyen és ehhez hasonló terveket szövögetett a családi tanács, mikor összeült néha az árverandán.

Écz Imre pedig hangosan megismételte a t. Egy délután jött és azzal köszöntött be, a multkor elfelejtette a hölgyek nevét d megkérdezni. A kis szőke asszony per-

sze roppant komikusnak találta ezt és ki nem fogyott a kacagásból, amely egyébként pompásan állott neki, mert olyankor két hamis gödröcske lopózott az arcára.

Akkor este sétálni mentek együtt a rétre. Ott futott el a vasút a villájuk mellett és a hosszú, fényes ércgyök mellett gyönyörű ut kínálkozott a barangolásra. Imre előre ment a leánnyal és kénytelen volt elkérni a napernyőjét, hogy Ella a harmatos fűben haladni tudjon.

— Azt mondják, — kezdte a leány, — hogy a multkor illetlen voltam. Megbántottam magat. Nem akartam...

Imre elmosolyodott erre a védekezésre.

— Sőt nagyon kedves volt magától, Elluska, hogy meghívott... Látja: eljöttem...

— Vártam is. Tudja, nálunk senki sincs, aki érne valamit... A doktor, meg a kasznár: ez az intelligencia. Mikor eljönnek, sakkoznak és sohasem beszélnek. De még jobb, mert ha beszélnek, olyankor folytonosan nevetni kell, olyan együgyűek... Szegények... Hanem maga! Maga egészen más...

— Engem nem nevet ki?

— Magat csodálom.

— Miért?

— Mert van lelke...

— És a többieknek?

— Azoknak nincs.

Hallgatagon mentek tovább. A fű zizegett lábaik alatt és fönn a levegőben messze vonuló madár csapat sietett el susogva, sietve. Alföldi tájon nagyon szép az este, ha fa lombja nem köti be a szemet és köröskörül a sejtelmes, titokzatos látóhatárig egy végtelen darab égboltozat borul a földre. A színek harmoniája soba sem változik annyi bájjal és olyan meglepően, mint ilyenkor.

Egy darabig nézték a lángbaboruló határt, aztán Imre szólalt meg újra.

— Sajnálom magat.

Ellának meg kellett állania, mert ezt a szót még nem hallotta. Ugy érezte, mintha megütötték volna.

— Engem?

— Igen. Mert az olyan egyenes, tiszta léleknek, mint a magáé, kár, hogy meg van kötve a szárnya. Sokan vannak így, maguk leányok. Vágyuk, rajongásuk a megismerés felé vonja minden gondolatukat, de a kielégüléshez nem jutnak soha... Alacsony szálnak, holott volna erejük a fellegekig repülni...

Nem értem egészen...

— Pedig egyszerű a dolog. Ugye, a doktort meg a kasznárt maga semmibe se veszi? Próbálja meg figyelni, keresni őket, csodálni a közönségségüket és szeretni az egyszerűségüket, akkor mindjárt becsülni fogja őket is...

— Most már még kevésbé értem.

— Imre megállott és szemébe nézett a leánnyal.

— Hallgason meg, Elluska. A jóban való előbbrehaladás arra törekszik, ami hozzánk közelebb van. A kicsiny dolgok, a köznapiak, szürkék, egyhangúak és lenézettek vannak legtávolabb tőlünk. A fenséges, tiszta, szent fogalmakat akár kézzel is elérjük; belénk van oltva mind és egy-egy káprázatosan ragyogó, szikrázó nap mind... De fényük ellobban az észben és nem melegít többé egyik sem, ha nincs bennünk egy-egy marok föld, darabos göröngy és porhanyó agyag, ha nincs bennünk ennek a közönséges, muló világnak és a világ ezer apró bájának szeretete... A napsugár is a göröngyön ragyog... Semmit sem szabad kicsinyelni, a doktort se, a kasznárt se...

A leány lehajította a fejét és nem mert válaszolni. Valami édes érzés lepte meg, mintha egyszerre nagyon jónak, szelídnek, nemesnek tudná magát és csak ebben a percben tudná meg mindezt, mikor valaki figyelmeztette rá... Es akkor már különösen hálát is érzett az iránt a valaki iránt.

A többiek utolérték őket és nem beszéltek többet erről.

Becz Imre ott töltötte az estét. Csak akkor bucsuzott el, mikor a fiastyuk már magasan ragyogott az égen. Hold nem sütött és meglehetősen vak sötétség nehezedett a tájra.

— Szent Isten! — remegett Ella, — hogyan megy most haza? Nem fél?

— Nincs mit féltennem. Itt lakom, nem messze. Jó óra alatt hazasétálok.

Es elment. A leány pedig sokáig ott maradt a verandán és gyönyörűnek találta a mámorító májusi éjszakát. Ez a kiismerhetetlen, félelmes, hódító sötétség valami csodálatos melegséggel önti el néha a rónaságot. Szinte ránehezedik a lélekre és azért mégis végtelenül könnyű, érezhetetlen; még a vadvirágok illata is erősen terjed benne, még a csillagok lobogása is káprázatosabb, színesebb és álomba ringatóbb.

Távrolról szálló darvak krugatása hallatszik át az éjszakán.

A fák is szinte belévesznek a sötétségbe. Ahol körvonalai elválnak a tűzszeiben égő boltzattól, ott még haragosabb, közvetlenebb, szilajabb és csodálatosabb a feketeség. Lenn a fűben szentjánosbogarak csillognak. Az udvaron álló öreg eperfa lombjait néha meglebbenti a bagoly vagy denevér, a sötétségnek ez a két kalandozó vándora. Olyankor fölrezen a levélről a cserebogár és sokáig szálldogál duruzsolva, csöndesen, elhatóan dünyögve:

— Zümm, zümm...

(Vége következik.)

Nyári színház.

Szombaton, 1903. évi június hó 27-én:

A mikádó.

Bohózatos japán nagy operette 3 felvonásban. Irtá: W. S. Gilbert. Angolból fordította: Rakosi Jenő. Zenéjét szer-zette: Sullivan Arthur.

SZEMÉLYEK:

A mikádó	Sarkadi A.	Jum-Jum	Rózsa Lili.
Nankipoo, fia	Szabó József.	Pitti-Sing	Répásy G.
Koko lord	Németh J.	Peep-Boo	Szilassy J.
Pooh-Bah	Füredi J.	Katischa	Karácsonyi.
Pisch-Tusch	Győre Alajos.	Történethely: Japán.	

Kezdete este 8 órakor.

NYILTÉR.*

Limbek János

első megy. kir. szab. énekporeó-gyára és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Özv. Reicher Kálmán szül. Kis-Jeszeni Paulovics Mária, a maga, valamint az alólírottak és kiterjedt rokonsága nevében is mély fájdalomtól megtört szívvel jelenti a felejtethetlen jó férj, szerető apa, testvér, sógor, após és nagyapa

REICHER KÁLMÁN,

nyug. jegyző és hírtokosnak,

folyó évi június hó 25 én, éjjel fél 11 órakor, életének 67 ik, boldog házassága 42 ik évében, a Mindenható rendelkezéséhez képest, hosszas szenvedés után történt elhunytát.

A boldogultnak földi maradványai június hó 27-én délután 4 órakor fognak Pöstenberg Ernő-utca 4 ik számú gyászház-ból a felső temetőben levő külön sírhe-lyen örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szentmise áldozat az elhunytak lelki üdvéért pedig június hó 30 án, d. e. 8 órakor fog a főtisztelendő Minorita-atyák templomában (Kölcsey-utca) az egek urának bemutattni.

Arad, 1903. június hó 25.

Áldás emlékére, béke poraira!

Reicher Károly,	Reicher Károlyné
Reicher Margit	szül. Berger Róza,
férj. Lamboy Miksáné,	menye,
Reicher Irma	Lamboy Miksa,
férj. Altmann Edéné,	Altman Edé,
gyermekel.	vejei.
Reicher Béla,	Reicher Ernő,
Reicher Ceclia	Reicher Bandl,
férj. Palágyi Károlyné,	Altmann Ferenc,
Reicher Ferenc,	Altmann Béla,
testvérei.	Altmann Kálmán,
Palágyi Károly, sógora.	unokái.
Reicher Ferencné	
szül. Feldinger Gabriella,	
sógorpóje.	

Nagymennyiségű

LÉCZ
eladóaz Aradi Nyomda Rész-
vénytársaságnál.Magyar királyi Államvasutak Üzletvezető-
sége Aradon.

18108—1908. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

(Talpfák szállítása iránt.)

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének 1904. évi január havától ugyanezen évi április hó végeig szállítandó 17000 darab 1.5 m. hosszú 0.18 alsó, 0.13 felső szélességgel és 0.13 m. vastagsággal bíró lehetőleg száraz III. rangú tölgy talpfára van szüksége, a melyek szállítására nézve ezenel nyilvánítt pályázatot hirdetünk.

A szállítás vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló pályázati feltételek, valamint az általános és különleges szállítási feltételek a pályázati határidőig naponként a hivatalos órák alatt valamennyi államvasutak üzletvezetőségénél megtekinthetők, illetve a szóban levő pályázati feltételek az alulírott üzletvezetőségénél ingyen kaphatók, míg az általános és különleges szállítási feltételek csakis készpénzfizetés ellenében a magy. kir. államvasutak nyomtatványtárától (Budapest, Andrássy-ut 73—75. sz. a.) 50, illetve 80 fillérrnyí áron szerezhethők meg.

Az ajánlatok fölötti határozathozatal, illetve a szállítás odaltétele az ajánlat felbontásától számított 28 nap alatt várható, míg a letett óvadék ezen határidő után 8 napon belül fog kiutaltatni.

A szállítás a m. kir. államvasutaknál érvényben levő s anyagok szállítására vonatkozó 122291—96. sz. általános, valamint a talpfák szállítására vonatkozó 171808—97. sz. különleges feltételek értelmében eszközözlendő, mely feltételek a pályázati határidőig alulírott üzletvezetőség anyag- és leltárbeszerzési osztályánál, valamint a m. kir. államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségénél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ivenkint 1 koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok ezen alábbi külczimmel:

„Ajánlat épületek szállítása iránt 18108—908. sz. hoz” 1903. évi július hó 10-ikének déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyújtandók vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5% készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban 1908. évi július hó 9-ikén déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő, esetleg posta útján oda beküldendő.

Aradon, 1908. évi június hó.

Az Üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Reggeli
előtt

1 pohár rohtsi „Templom forrás” kitűnő hatású, étvágyat gerjeszt, és előmozdítja az anyagcserét; a „Styriaforrás” hasouló hatású, de erősebben hat.

Nagybani raktár Magyarország részére: Hoffmann
Józsefnél Budapest, Báthory-utóza 8. 2575

986—1908. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

—Arad sz. kir. város gazdasági széke a külvárosi utak kavicsosítási munkálatainak elvállalásairánt folyó évi július hó 6-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: 2828 kor. 80 fill. Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1908. évi június hó 22-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

8399—1903 kh.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönsége által alkotott és a m. kir. belügy-ministerium által jóváhagyott szervezeti szabályrendelet alapján, mely a kapitányi hivatalnak köteleességévé teszi a szabadban való fürdés megtagadását, életbiztonsági szempontból a Maros folyóban a felállított szabad fürdőkön kívül való fürdést betiltom, és felhívom a lakosságot, hogy a szabadban való fürdéstől tartózkodjék, a szülöket és iparosokat pedig, hogy a gyermekeikre, illetve tanonczaikra tekintetben szigorúan ügyeljenek, mert mindazok, kik a szabadban fürdenek, szigorúan büntettni fognak, ha pedig serdületlen követi el a kihágást, az 1879. évi XL. t. cz. 27. § a alapján a szülő vagy munkaadó iparos fog felelősségre vonatni.

Arad, 1908. évi június hó 15.

Green,
fb. főkapitány.

8946—1908. sz.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy előfordult veszettségi eset következtében Arad város területén levő összes kutyáknak 40 napig kötve tartását vagy szájkosárral való ellátását rendelem el.

Az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t. cz. végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú m. kir. földművelési miniszterium által 40,000—1888. sz. alatt kiadott rendelet 188. §-a szerint ezen rendelet érvényének tartama alatt elfogott kutyák kiirtandók lévén, felhívom a közönséget, hogy a rendelet intézkedéseit pontosan betartsák, mert mindazon kutyák, a melyek szájkosár nélkül szabadon járnak, a pecér által elfogatni fognak s a törvény szerint kiadhatók nem lévén, elfogatásuk után azonnal kiirtatnak.

A rendőr kapitányi hivatal mint I-ső foku állategészségügyi hatóság. Aradon, 1908. évi június 24-én. Green, tb. főkapitány.

Magy. kir. államvasutak üzletv. Aradon.

14485—1908. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Petrozsény állomáson kibővitendő fűtőházal kapcsolatos munkákra.

A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az 1887-ben kiadott általános és részletes feltétfüzetek és az „Épületek leírása” Aradon a m. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Az ajánlatokat legkésőbb 1908. évi július hó 1-én déli 12 óráig kell benyújtani alulírott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlat a petrozsényi fűtőház bővítési munkáira.”

ajánlatok csakis az összes munkákra nyújthatók be. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1908. évi június hó 30-án déli 12 óráig az összes munkákra pályázóknak 1200 kor., az Egyezerkettőszáz korona bánatpénzt kell a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban letenni.

A bánatpénzről szóló letéti jegy az ajánlatokhoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Távirati uton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti bevénnyel adandók fel. Az ajánlatok feletti döntés határideje a pályázati határidőtől számított 2 hétben állapítatik meg, a bánatpénzek visszaadása pedig a döntéstől számított 8 napon belül eszközöltetik.

Aradon, 1908. évi június hó 11.

Az Üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Neubauer Manó építő vállalkozó

Arad.

Városi és megyei telefon 411. szám.

Többrendbeli megbízásom van boros pinczéknek cement- és vasbetonból való megépítésére, minek folytán bátorodom a t. közönség b. érdeklődését ezen legujabb és teljesen bevált rendszerű borospinczékre felhívni.

Elvállalok

borpinczéket, boroshordókat

czement-betonból a legujabb rendszer szerint, drótbetetes földem-szerkezeteket czement-betonból, turbina és zsilip építéseket a legjutányosabb árban, jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett.

Kivánatra a helyszínére utazom.

Terveket és költségvetéseket díjmentesen készítek.

Kiváló tisztelettel

NEUBAUER MANÓ.

1881

APRÓ HIRDETÉSEK.

Jég

kapható havi bérletben házhoz szállítva Petőfi-u. 7/b. sz. Telefon 199. szám. 1084

Egy teljesen beültetett és termő 8 kat. hold szőlő eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1224

Jó magyaros

házi koszt kapható Andrassy-tér 6 szám alatt. 1886

Fiatal

gyakornokot,

ki magyarul és németül tud, jó írással rendelkezik,

irodában alkalmazok.

Mindkét nyelven irt ajánlatok — bizonyítványmásolatokkal felszerelve 1898

Goldschmidt Mihály

aradi céghez intézendők.

Zálogcédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 703

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

ARADON,

Salacz Gyula-utca 2.

Kalmár József

műszerész

ajánlja jó minőségű

kerékpárjait.

Raktáron tartok elsőrendű külső és belső gummit és minden a kerékpárhoz tartozó felszerelési tárgyakat. Olcsón és jótállás mellett végzek

kerékpár javításokat.

Villanyos csengő és telefon berendezéseket szakszerűen és jótállás mellett készítek. 806

Telephon szám 242.

Városi és megyei telefonszám 115.

Ha szép, divatos, szikkes és

kényelmes cipőket akar, úgy cipőrendeléseit nálam eszközölje. A nyári időnyire különösen ajánlom különféle színű szürke chevraux és

szarvasbőr cipőimet, gummi puhaságu szürke angol talppal.

Nagy választék

különböző szép színes bőrökben.

Seelinger M. Andor

uri és női minta cipészete

Arad, Szabadság-tér 4.

(Motoros végállomásánál.)

Városi és megyei telefonszám 115.

SIÓFOK

a Balaton

leghullámzóbb pontján.

Tökéletes

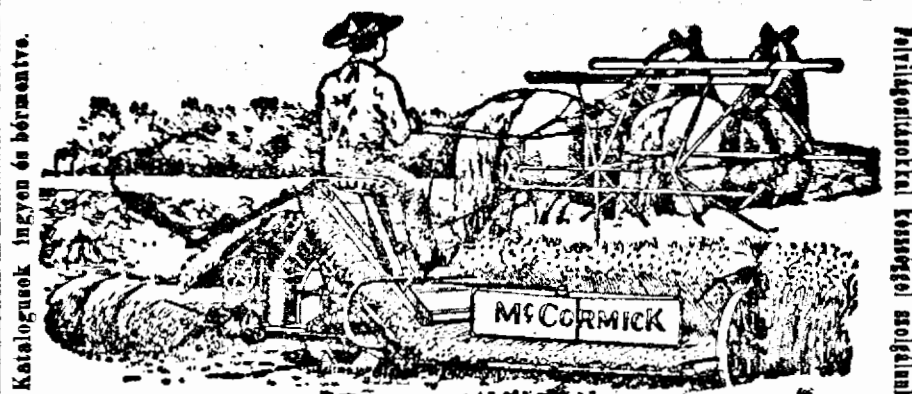
tengeri fürdő.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chicago-i aratógépgyár.)

KNECHT J. E., igazgató.

Budapest, V., Váci-ut. 80.

Gyártmányok: Kévektőgép, „Daisy” marokrakó aratógép, fűkaszálgép, szénagyűjtőgeroblye és „Manilla” kévektőfonalgépgyártmányai.

Évi gyártmány 362.000 gép.

Képviselő: KOVÁCS SOMA Arad, Neuman-palota.

Hirdetmény.

„Victoria” takaré- és hitelintézet

mint részvénytársaság

ezennel közhírré teszi, hogy

a betéti kamatlábat

a következőleg állapította meg:

Az intézet fizet:

1. Oly betétek után, melyek legalább 3 hónapig vannak az intézetnél elhelyezve 4¹/₂%-ot.
2. Oly betétek után, melyek 3 hónál rövidebb ideig vannak elhelyezve ... 4⁰/₁₀%-ot.

Az intézetnél elhelyezett régi betétekre nézve a most megállapított kamatláb f. é. július hó 1-ső napjától kezdődőleg lép érvénybe.

A 10⁰/₁₀-os tőkekamatadót az összes betétek után — kivétel nélkül — az intézet sajátjából fizeti.

Arad, 1903. évi június hó 14-én.

Az igazgatóság.

1325

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Eladó vastartók.

Nagy vastartó (traverz) készletünket

cartel-áron alul eladjuk.

Ócska építési anyagaink, u. m.: ajtók, ablakok, lépcsők, folyósó-lapok

igen olcsón eladók.

Fodor és Reisinger

mérnökök, építőmesterek. 1898

Arad legrégebbi kerékpár és varrógép javítóműhelye és raktára, Szabadság-tér 7. sz.

Hammer Vilmos

villany-műszerész.

Telefon szám 98.

Elsőrendű drezdai kerékpárok.

Raktáron

Singer karikahajós varrógépek

műhímezésre, továbbá

zajtalan járásu Singer varrógépek 32 fűrtől öt évi jótállás mellett.

Villanycsengő

és

telefon-berendezést

szakszerűen és jótállás mellett vállalok. — Nagy raktár kerékpár és varrógép alkatrészekben.

369—1903. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a nagyváradi uttól jobbra az élővíz csatorna mellett fekvő s jelenleg Jellinek és Schlésinger cég által bérelt 634 □ öl területnek 1903. évi augusztus 1-től számított 3 évre való bérbeadása iránt folyó év június hó 30-án d. e. 10 óra kor árverést tart.

Kikiáltási-ár: négyszögölenként 1 (egy) korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokkal.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1903. évi június hó 22-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k. aljegyző.